

Attica Economic Review

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021

*«Πιέσεις από πανδημία και πληθωρισμό, θετικές
προοπτικές χρηματοδότησης»*

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021

Περιεχόμενα

1. Πρόλογος
2. Ειδικό θέμα: ΕΚΤΑΚΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΤ: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΕ
3. Διεθνές περιβάλλον
4. Οικονομικό κλίμα
5. Βραχυχρόνιοι δείκτες
6. Δημοσιονομικά
7. Τραπεζικά
8. Ενέργεια, υποδομές, περιβάλλον

- Σε συνέχεια ισχυρών ρυθμών οικονομικής ανάκαμψης το τρίτο τρίμηνο του 2021 στις **μεγαλύτερες οικονομίες** παγκοσμίως, στο τέταρτο τρίμηνο παραμένει η μεταβλητότητα των προσδοκιών καθώς και σημαντικές πηγές αβεβαιότητας. Αυτές συνδέονται κύρια με τις πολύ υψηλές **ενεργειακές τιμές διεθνώς**, αλλά και με τα **επιδημιολογικά δεδομένα**.
- Το **οικονομικό κλίμα** δείχνει «στάση αναμονής» το δίμηνο Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου, αν και παραμένει σε υψηλά επίπεδα. Αντίστοιχα, ο **όγκος διεθνούς εμπορίου** κατέγραψε μικρή ανάκαμψη τον Αύγουστο. **Πρόδρομοι δείκτες** της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας, όπως ο CLI, έχουν επιβραδύνει αισθητά την ανοδική τους τάση. Οι **διεθνείς κεφαλαιαγορές** καταγράφουν μεικτές τάσεις με υψηλή μεταβλητότητα, κοντά ωστόσο σε ιστορικά υψηλά επίπεδα.
- Οι πολύ υψηλές **διεθνείς τιμές ενεργειακών αγαθών** επιβαρύνουν σημαντικά το μεταφορικό κόστος, εντείνουν την αβεβαιότητα για την ομαλότητα στις αλυσίδες παραγωγής και τους κινδύνους για πληθωριστικές πιέσεις. Οι **διεθνείς τιμές πετρελαίου** αυξήθηκαν περαιτέρω τον Οκτώβριο σε πολυετή υψηλά επίπεδα. Οι **τιμές εμπορευμάτων** υποχώρησαν ήπια για πέμπτο συνεχόμενο μήνα, παραμένοντας ωστόσο σε σχετικά υψηλά επίπεδα.
- Στις **θετικές εξελίξεις**, τα έκτακτα μέτρα τόνωσης της ρευστότητας εξακολουθούν να διατηρούν σε πολύ χαμηλά επίπεδα το κόστος ιδιωτικού και δημόσιου δανεισμού, αν και παρατηρείται ήπια αύξησή τους. Μεταξύ των **προκλήσεων**, το υψηλό δημόσιο χρέος πολλών ανεπτυγμένων οικονομιών, καθώς και η ανάγκη σταδιακής απόσυρσης των έκτακτων μέτρων στήριξης.

- Στην Ελλάδα η **ένταση της πανδημίας** κλιμακώθηκε τον Οκτώβριο, χωρίς να ληφθούν γενικευμένα περιοριστικά μέτρα. Σε συνδυασμό με παρόμοιες εξελίξεις του προβλήματος διεθνώς, φαίνεται πως επέτρεψαν την έντονη άνοδο του τουρισμού, αλλά και της κίνησης στο λιανικό εμπόριο για ακόμα ένα μήνα. Αυτές οι επιδράσεις αποτυπώθηκαν στη σημαντική βελτίωση των προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο και μαζί με την ενίσχυσή τους στη Βιομηχανία, παρά την έντονη άνοδο των **τιμών της ενέργειας**, οδήγησαν σε ενίσχυση του Οικονομικού Κλίματος. Ωστόσο οι υψηλότερες τιμές και ευρύτερα η ανησυχία των νοικοκυριών για το πώς θα εξελιχθεί η κατάστασή τους μετά την πανδημία, επέφεραν επιδείνωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης για πέμπτο μήνα.
- Ευρύτερα, βάσει των **βραχυχρόνιων δεικτών δραστηριότητας**, εξασθενούν στα μέσα του τρίτου τριμήνου οι ανοδικές τάσεις της προηγούμενης περιόδου. Σημαντική εξαίρεση αποτελεί ο τουρισμός, τα έσοδα από τον οποίο αντισταθμίζουν την επίπτωση των αυξημένων εισαγωγών προϊόντων στο εξωτερικό ισοζύγιο.
- Η **σημαντική κλιμάκωση του επιδημιολογικού ζητήματος** αναμένεται να αποτελέσει πηγή νέων προκλήσεων προσεχώς, π.χ. ως προς τους όρους λειτουργίας των επιχειρήσεων σε ορισμένους κλάδους, καθώς και ορισμένων κοινωνικών υπηρεσιών (π.χ. υγεία, εκπαίδευση). Πρόσθετο σχετικό ζήτημα θα αποτελέσουν οι ιδιαίτερα αυξημένες τιμές της ενέργειας και βασικών προϊόντων.
- Στα **δημόσια οικονομικά**, η ενισχυμένη τουριστική κίνηση και η τόνωση του λιανικού εμπορίου αποτυπώνονται στα έσοδα από έμμεσους φόρους. Οι αποφάσεις πολιτικής και οι μεταρρυθμίσεις προσεχώς θα πρέπει να διευκολύνουν τη μετάβαση επιχειρήσεων και νοικοκυριών στις συνθήκες της νέας κανονικότητας.
- Στο **τραπεζικό σύστημα** καταγράφηκε άνοδος των ιδιωτικών καταθέσεων και πιστώσεων προς επιχειρήσεις, ενώ σημειώθηκε αισθητή μείωση του κόστους νέου δανεισμού για επιχειρήσεις τον Σεπτέμβριο.
- Το **ειδικό θέμα του δελτίου** αφορά στην προσέγγιση των επιδράσεων των έκτακτων προγραμμάτων στήριξης της ρευστότητας της ΕΚΤ στην Ελλάδα και την ΕΕ, όπως αυτές στο ρυθμό πιστωτικής επέκτασης, στις αποδόσεις των 10-ετών κρατικών ομολόγων.

2. Ειδικό θέμα

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021

***ΕΚΤΑΚΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΤ:
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΕ***

Τα εργαλεία του Ευρωσυστήματος για την άσκηση νομισματικής πολιτικής

Συμβατικά εργαλεία

- Διαμόρφωση βασικών επιτοκίων (π.χ. μέσα από open market operations)
- Όροι χρηματοδότησης τραπεζών (π.χ. μέσα από standing facilities)
- Ελάχιστα ρευστά διαθέσιμα τραπεζών (minimum reserve requirements)

Μη συμβατικά εργαλεία ποσοτικής χαλάρωσης (από το 2009)

- Προγράμματα αγοράς τίτλων (π.χ. Asset Purchase Programmes)

Έκτακτα μη συμβατικά εργαλεία λόγω πανδημίας (από το 2020)

- Πρόγραμμα αγοράς τίτλων PEPP
- Χρηματοδοτικές διευκολύνσεις προς το τραπεζικό σύστημα (π.χ. πράξεις νομισματικής πολιτικής μακροχρόνιας χρηματοδότησης τύπου LTROs)

Κομβική εξέλιξη το ότι οι ελληνικοί τίτλοι χρέους έγιναν για πρώτη φορά επιλέξιμοι για τα έκτακτα μη συμβατικά εργαλεία της ΕΚΤ, κατ' εξαίρεση της συνεχιζόμενης χαμηλής πιστοληπτικής τους διαβάθμισης

Τα έκτακτα μη συμβατικά εργαλεία της ΕΚΤ για την τόνωση της ρευστότητας ισχύουν και για την Ελλάδα από τον Μάρτιο του 2020

Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων (Pandemic Emergency Purchase Programme)

- Αφορά σε αγορές τίτλων συνολικής αξίας €1,85 τρισεκ. (16% του ετήσιου ΑΕΠ της Ευρωζώνης).
- Έως και τον Σεπτέμβριο του 2021, είχαν πραγματοποιηθεί σωρευτικές καθαρές αγορές τίτλων αξίας €1,41 τρισεκ., περίπου το 76,3% του συνολικού προϋπολογισμού, εκ των οποίων το 96,7% αφορούσε την αγορά κρατικών τίτλων.
- Ως προς τη διάρκεια του προγράμματος, η ΕΚΤ έχει ανακοινώσει ότι οι καθαρές αγορές στο πλαίσιο του PEPP θα σταματήσουν όταν κρίνει ότι η κρίση πανδημίας έχει ξεπεραστεί και όχι νωρίτερα από τον Μάρτιο του 2022.
- Τα κεφάλαια από τους αγορασμένους τίτλους που λήγουν, θα επανεπενδύονται, τουλάχιστον έως και το 2023.

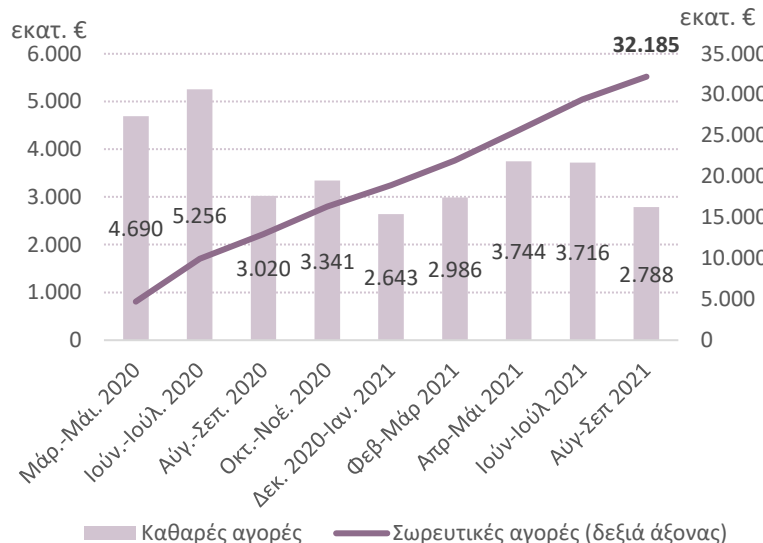
Χρηματοδοτικές διευκολύνσεις προς τις τράπεζες του Ευρωσυστήματος

- Οι τράπεζες χρηματοδοτούνται με χαμηλού κόστους δάνεια μέσα από πράξεις νομισματικής πολιτικής μακροχρόνιας χρηματοδότησης τύπου LTROs
- Χαλάρωσαν τα κριτήρια επιλεξιμότητας των ελληνικών τραπεζών, με βάση τα οποία τα περιουσιακά στοιχεία τους γίνονται αποδεκτά ως εξασφάλιση για πράξεις νομισματικής πολιτικής. Περιορίστηκαν και οι περικοπές αποτίμησης

Το ειδικό θέμα επικεντρώνεται στην αποτύπωση της εξέλιξης χρήσης των δύο εργαλείων, τη σημασία τους για την Ελλάδα, καθώς και τη συσχέτισή τους με τις αποδόσεις κρατικών ομολόγων, αλλά και με την αγορά πιστώσεων

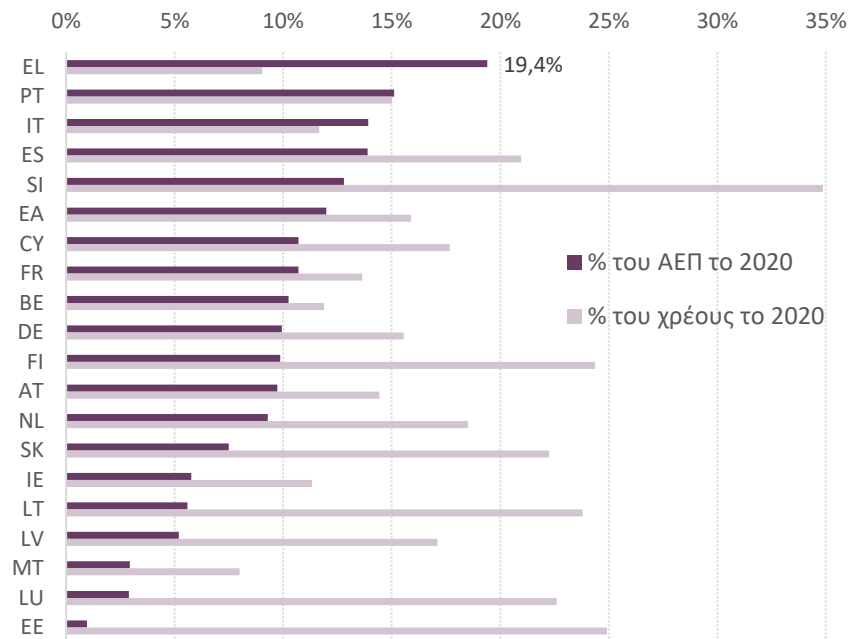
Το 18-μηνο της πανδημίας, η ΕΚΤ αγόρασε ελληνικά κρατικά ομόλογα σωρευτικής αξίας άνω των €32,1 δισεκ...

Αγορές Ελληνικών κρατικών ομολόγων από το πρόγραμμα PEPP, Μάρτιος 2020- Σεπτέμβριος 2021

Πηγές: ΕΚΤ, Eurostat

Σωρευτικές αγορές PEPP την περίοδο Μάρ. 2020- Σεπ. 2021

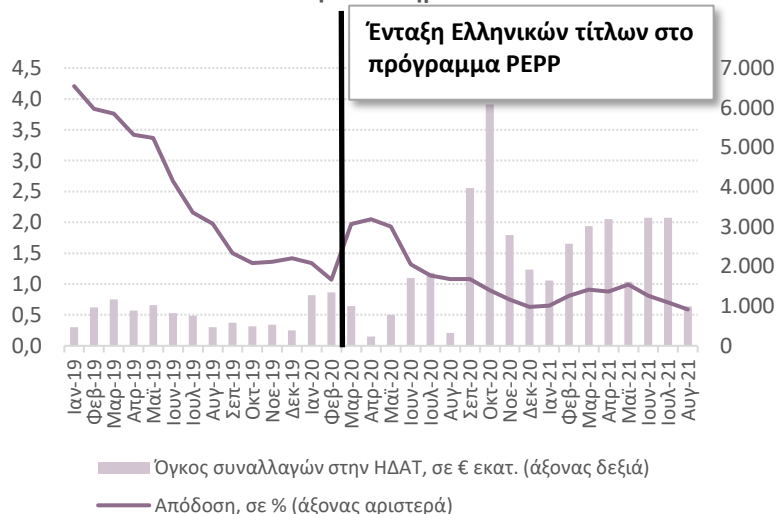

... που ισοδυναμούν με το 19,4% του ΑΕΠ της χώρας το 2020, που είναι η μεγαλύτερη συμμετοχή του προγράμματος PEPP αναλογικά με το ΑΕΠ χώρας μέλους της Ευρωζώνης.

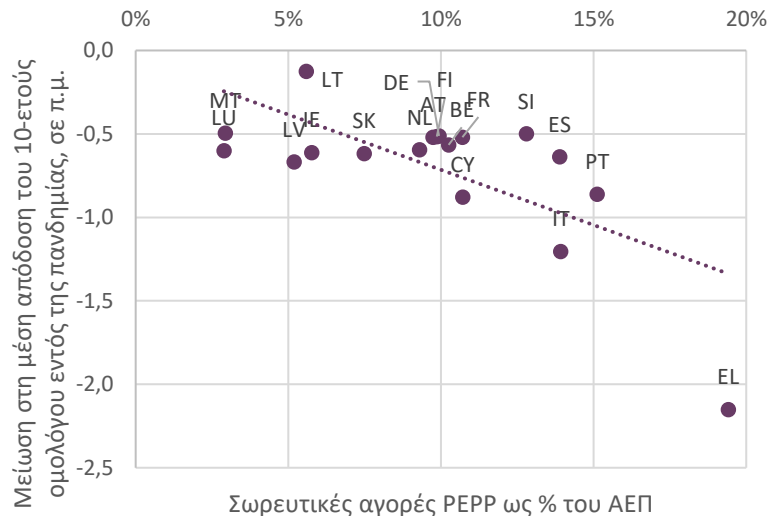
Σε όρους δημοσίου χρέους, το ποσοστό είναι σαφώς χαμηλότερο από το μέσο όρο της Ευρωζώνης.

Το πρόγραμμα PEPP συνέβαλε, μεταξύ άλλων, στο να αυξηθεί η τιμή και η ελκυστικότητα των ελληνικών κρατικών ομολόγων

Απόδοση και όγκος συναλλαγών 10-ετούς ομολόγου Ελληνικού Δημοσίου

Συσχέτιση μεγέθους PEPP με μεταβολή στην απόδοση κρατικών ομολόγων ανά χώρα*

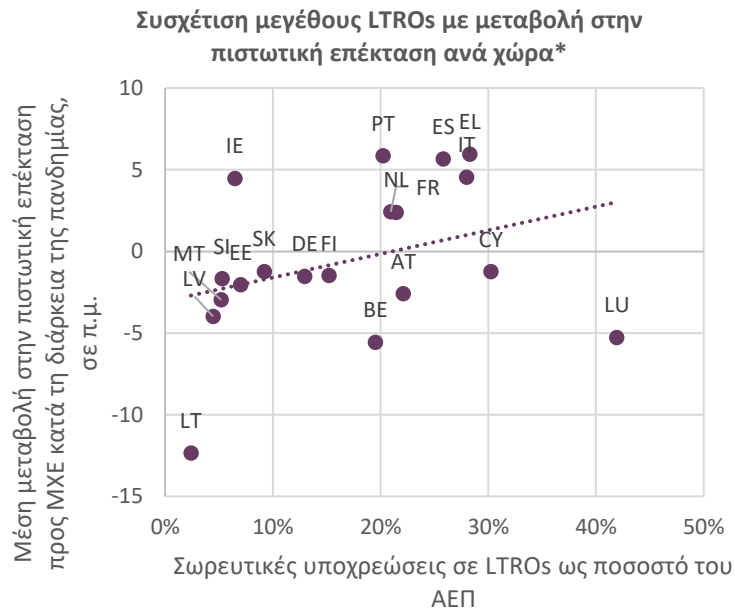
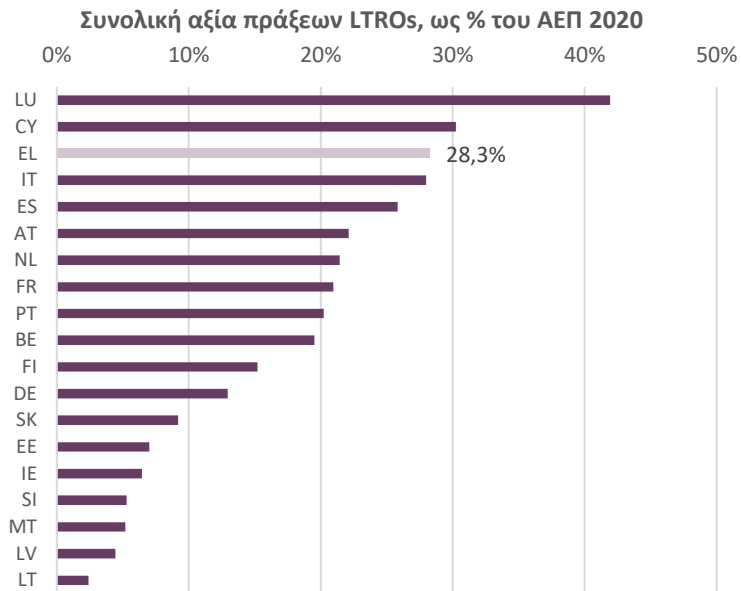

Πηγές: ΤτΕ, ΕΚΤ, Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων IOBE

Σημείωση: Η μέση μεταβολή στην απόδοση των κρατικών αφορά το μέσο ρυθμό το 18-μηνο Μάρ.2020-Σεπ.2021 σε σύγκριση με τον αντίστοιχο ρυθμό τη διετία 2018-2019.

Χώρες με μεγαλύτερο αναλογικά μέγεθος προγράμματος PEPP κατέγραψαν κατά μέσο όρο και μεγαλύτερη μείωση στις αποδόσεις των κρατικών τους ομολόγων σε σύγκριση με τα προ-πανδημίας επίπεδα

Οι ελληνικές τράπεζες αξιοποιούν σε μεγάλο βαθμό εργαλεία μακροχρόνιας αναχρηματοδότησης με ιδιαίτερα χαμηλό κόστος

Πηγές: ΤτΕ, ΕΚΤ, Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων IOBE

Σημείωση: Η μέση μεταβολή στην πιστωτική επέκταση αφορά το μέσο ρυθμό το 18-μηνο Μάρ.2020-Σεπ.2021 σε σύγκριση με τον αντίστοιχο ρυθμό τη διετία 2018-2019.

Παρατηρείται ότι οι χώρες με μεγαλύτερο αναλογικά μέγεθος προγράμματος PEPP κατέγραψαν κατά μέσο όρο και μεγαλύτερη αύξηση στο ρυθμό πιστωτικής επέκτασης προς τις εγχώριες Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις (ΜΧΕ), σε σύγκριση με τα προ-πανδημίας επίπεδα

Τα έκτακτα μέτρα τόνωσης ρευστότητας της ΕΚΤ έχουν ευεργετικές οικονομικές επιδράσεις...

(1) τονώνουν τη ζήτηση για κρατικά ομόλογα, μειώνοντας τις αποδόσεις τους

(2) μειώνουν το κόστος χρηματοδότησης των τραπεζών

(3) βελτιώνουν τις προοπτικές χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας

- Αναμφισβήτητα, τόσο η ελκυστικότητα των ελληνικών κρατικών ομολόγων, όσο και η πιστωτική επέκταση προς τον ιδιωτικό τομέα επηρεάζονται από πληθώρα παραγόντων, εκτός από τις παρεμβάσεις πολιτικής της ΕΚΤ.
- Καθοριστικό ρόλο παίζουν οι εγχώριες μεταρρυθμιστικές πολιτικές που διαμορφώνουν την αξιοπιστία μιας χώρας στη διεθνή επενδυτική κοινότητα.
- Η αγορά πιστώσεων επηρεάζεται σημαντικά και από παράγοντες της ζήτησης, τόσο ποσοτικούς όσο και ποιοτικούς.

- Η προσωρινή **επιλεξιμότητα της Ελλάδας**, στα έκτακτα «μη συμβατικά» εργαλεία της ΕΚΤ, δημιούργησε ένα θετικό περιβάλλον σε σχέση με τις τάσεις στο κόστος δανεισμού του ελληνικού δημοσίου αλλά και την αγορά πιστώσεων.
- Το 18-μηνο της πανδημίας, η ΕΚΤ αγόρασε **ελληνικά κρατικά ομόλογα** μέσα από το έκτακτο πρόγραμμα PEPP περισσότερο από κάθε άλλη χώρα, ως προς το ΑΕΠ.
- Χώρες με **μεγαλύτερο αναλογικά μέγεθος προγράμματος PEPP** κατέγραψαν **μεγαλύτερη μείωση στις αποδόσεις των κρατικών τους ομολόγων** σε σύγκριση με τα προ-πανδημίας επίπεδα.
- Η **χρηματοδότηση των ελληνικών τραπεζών** από το Ευρωσύστημα μέσα από πράξεις νομισματικής πολιτικής μακροχρόνιας χρηματοδότησης τύπου LTROs ήταν η τρίτη υψηλότερη στην Ευρωζώνη, αναλογικά με το ΑΕΠ.
- Χώρες όπου η ΕΚΤ έχει **μεγαλύτερο αναλογικά μέγεθος απαιτήσεων LTROs** κατέγραψαν κατά μέσο όρο και μεγαλύτερη αύξηση στο ρυθμό πιστωτικής επέκτασης εν μέσω πανδημίας.
- Προκειμένου η Ελλάδα να μπορέσει να συμμετάσχει το γρηγορότερο και στα υπόλοιπα «μη συμβατικά» προγράμματα της ΕΚΤ κρίνεται αναγκαίο να ενισχυθούν οι **μεταρρυθμιστικές πολιτικές που ενισχύουν την αξιοπιστία της χώρας**.

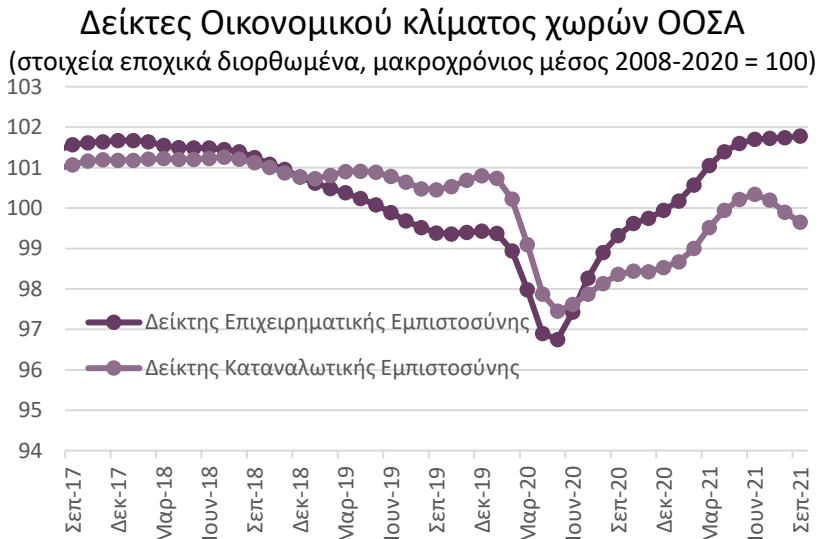
3. Διεθνές περιβάλλον

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021

«Πιέσεις από πανδημία και πληθωρισμό, θετικές προοπτικές χρηματοδότησης»

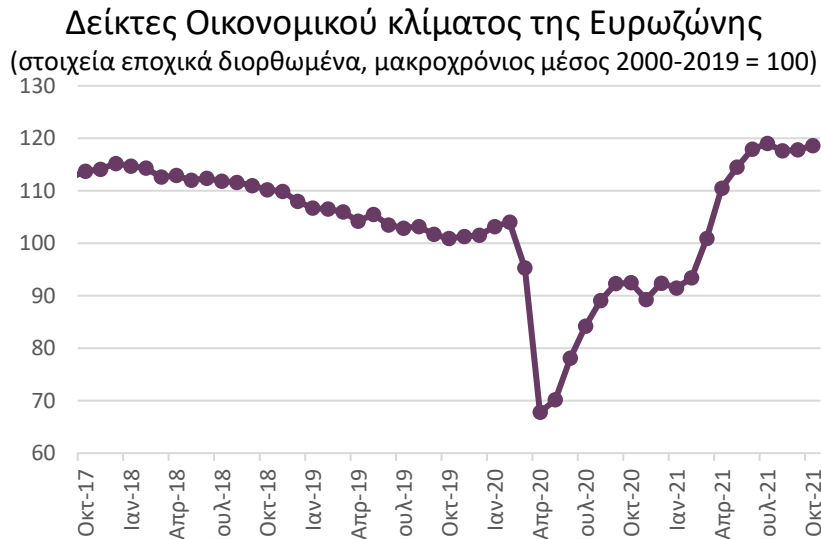
Επιδείνωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης παγκοσμίως, μικρή άνοδος οικονομικού κλίματος στην Ευρώπη

Υποχώρηση στο δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης για τρίτο συνεχόμενο μήνα, ενώ η επιχειρηματική εμπιστοσύνη διατηρείται σε υψηλά επίπεδα παγκοσμίως τον Σεπτέμβριο

Πηγή: ΟΟΣΑ, έως 9/2021

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος στην Ευρωζώνη κινείται ελαφρώς ανοδικά τον Οκτώβριο, στις 118,6 μονάδες

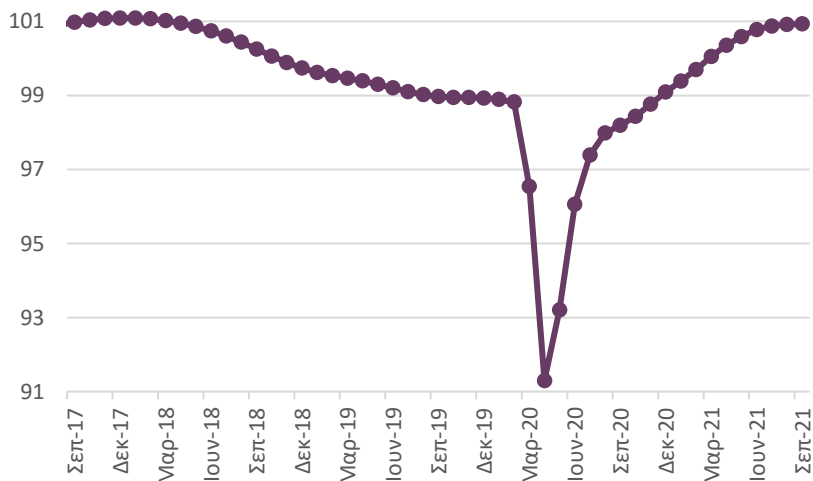

Πηγή: DG ECFIN, έως 10/2021

Η οικονομική δραστηριότητα διεθνώς παραμένει σε τροχιά ανάκαμψης ενώ το διεθνές εμπόριο ανέρχεται

Οριακή άνοδο καταγράφει ο CLI τον Σεπτέμβριο

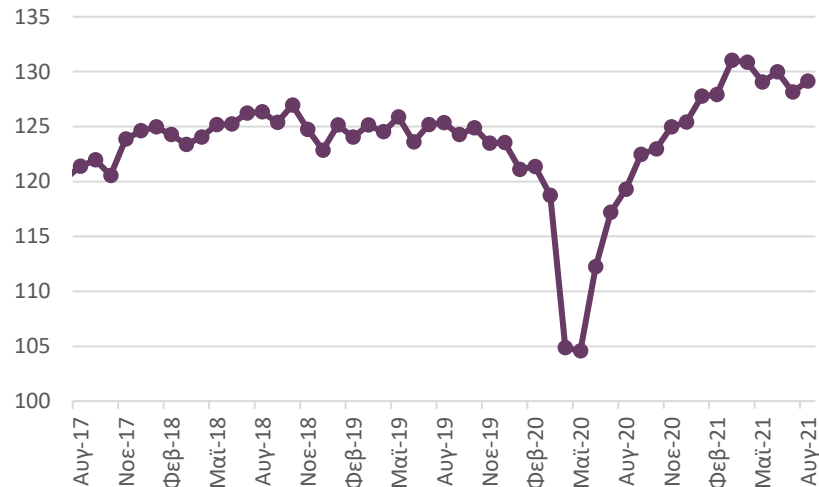
Σύνθετος πρόδρομος δείκτης ΟΟΣΑ (CLI)
(Μακροχρόνιος μέσος όρος = 100)

Πηγή: ΟΟΣΑ, έως 9/2021

Αύξηση του όγκου διεθνούς εμπορίου τον Αύγουστο (0,8%) μετά από κάμψη τους δύο προηγούμενους μήνες

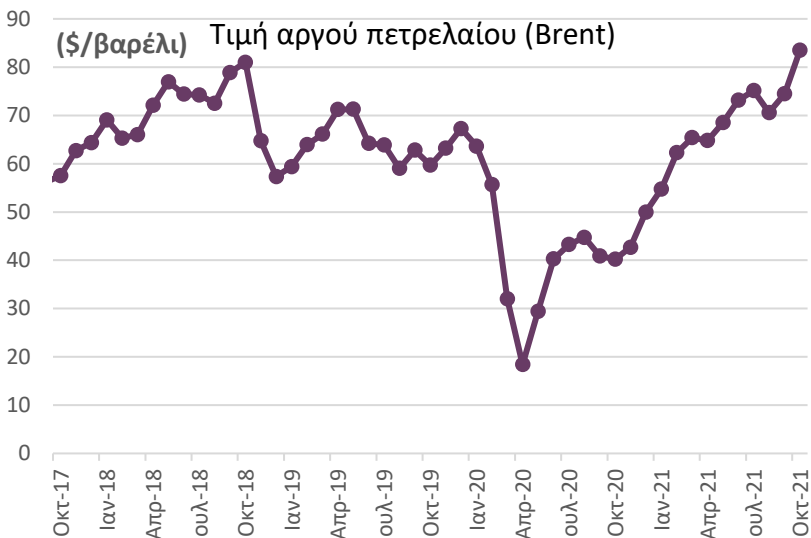
Παγκόσμιος Δείκτης Όγκου Εμπορίου (CPB)
(εποχικά διορθωμένα στοιχεία, 2010=100)

Πηγή: CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis, έως 8/2021

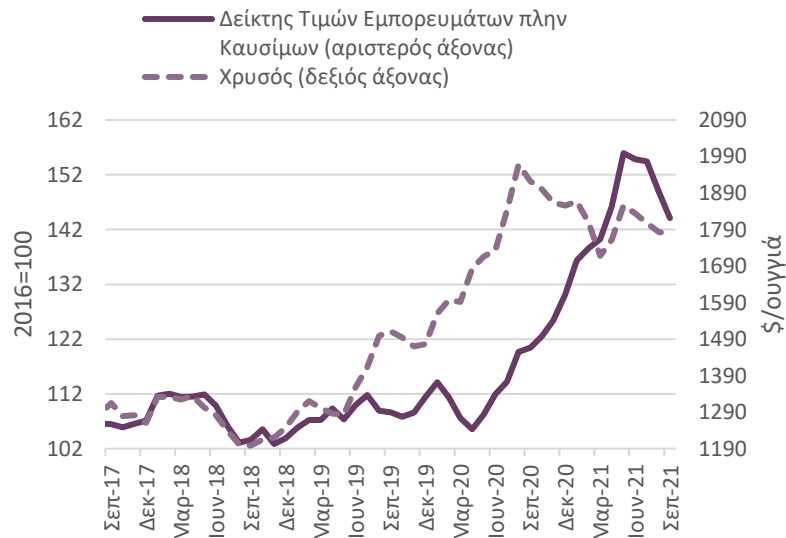
Η τιμή του πετρελαίου σε πολυετή υψηλά, ενώ στα εμπορεύματα καταγράφεται ήπια διόρθωση

Σημαντική άνοδος της τιμής του πετρελαίου κατά 12,1% τον Οκτώβριο, στα \$83,5/βαρέλι, στο υψηλότερο σημείο από το 2014

Πηγή: U.S. Energy Information Administration, έως 10/2021

Σημαντική πτώση στο δείκτη τιμών λοιπών εμπορευμάτων (-3,3%) τον Σεπτέμβριο, οριακή πτώση της τιμής του χρυσού, στα 1.777 \$/ουγκιά (-0,4%),

Πηγή: ΔΑΝΤ, Commodity data portal, έως 9/2021

Σημαντική πτώση της ισοτιμίας του ευρώ έναντι του δολαρίου (-1,4%) τον Οκτώβριο, στα 1,16 \$/€

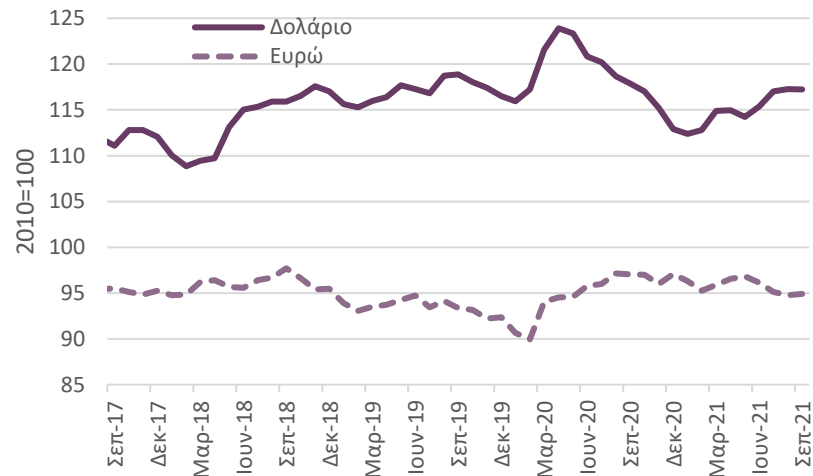
Ισοτιμία ευρώ/δολαρίου

Πηγή: ΕΚΤ, έως 10/2021

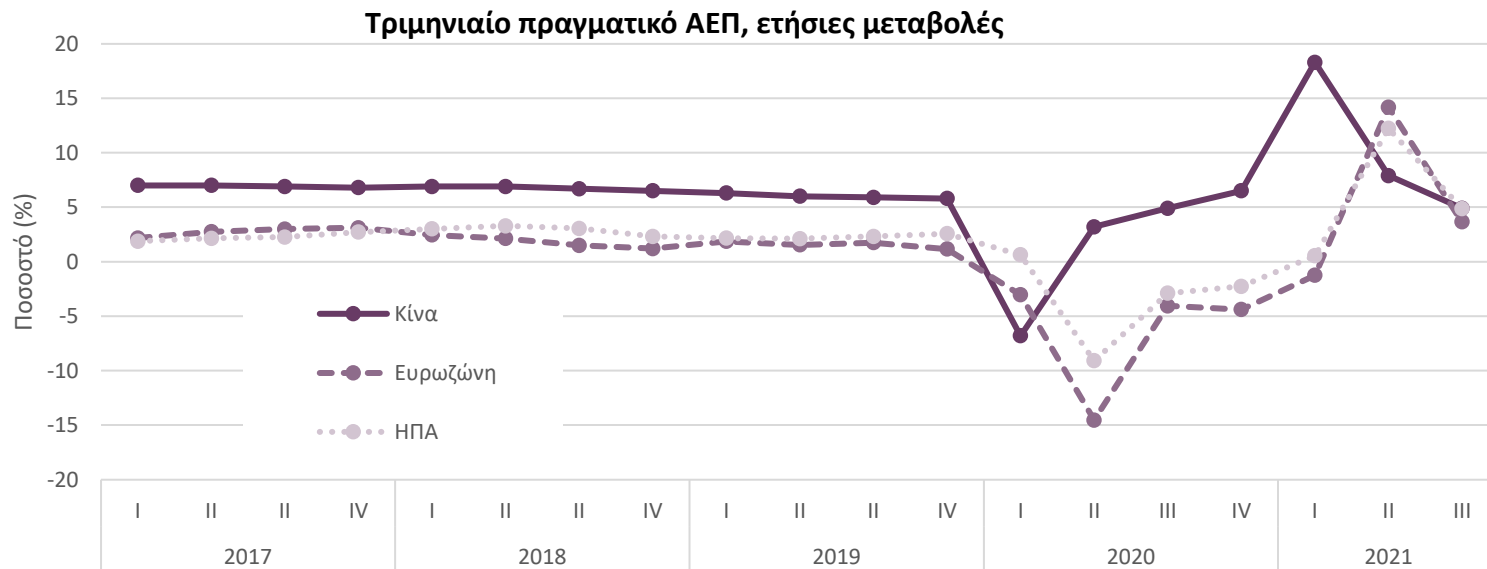
Σταθεροποίηση δολαρίου και ευρώ σε σχέση με τους κύριους εμπορικούς εταίρους τον Σεπτέμβριο

Δείκτης πραγματικής σταθμισμένης ισοτιμίας

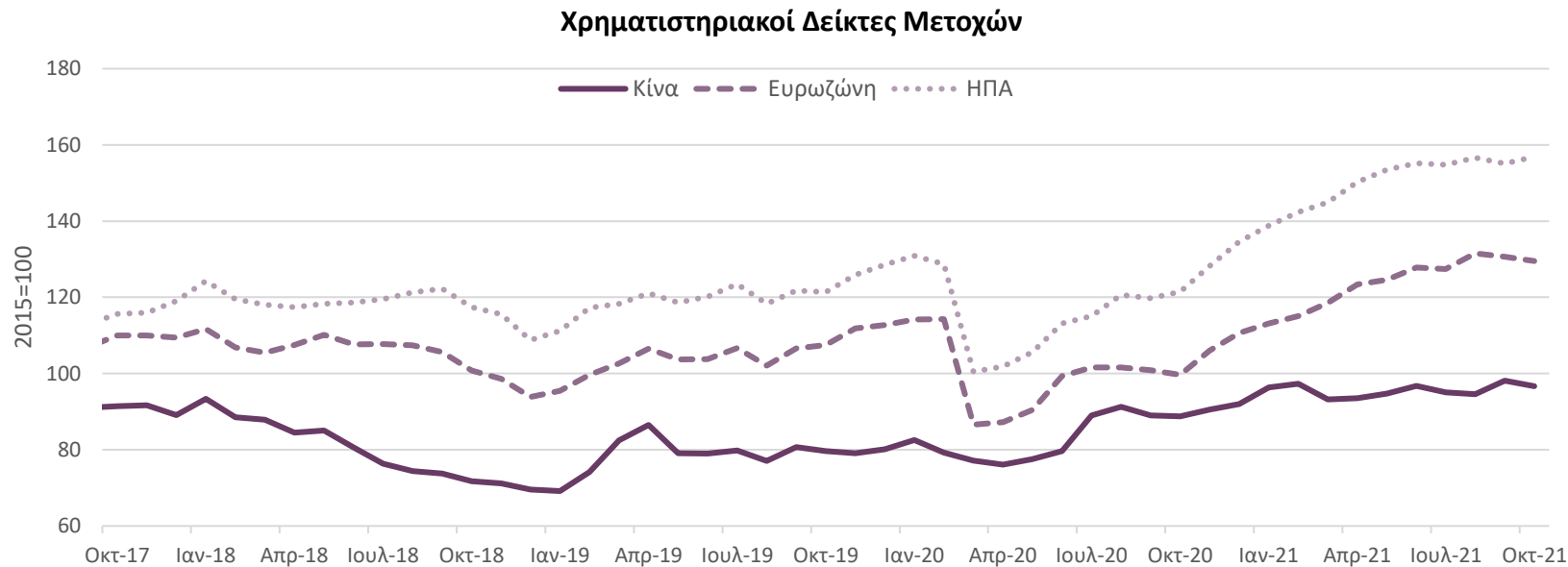
Πηγή: Bank for International Settlements, έως 9/2021

Η Κίνα και οι ΗΠΑ σημείωσαν ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 4,9% το γ' τρίμηνο, ενώ η Ευρωζώνη 3,7%

Πηγή: ΟΟΣΑ, έως γ' τρίμηνο 2021

Άνοδος σε ΗΠΑ (1,1%), πτώση σε Ευρωζώνη (-0,9%) και Κίνα (-1,5%)

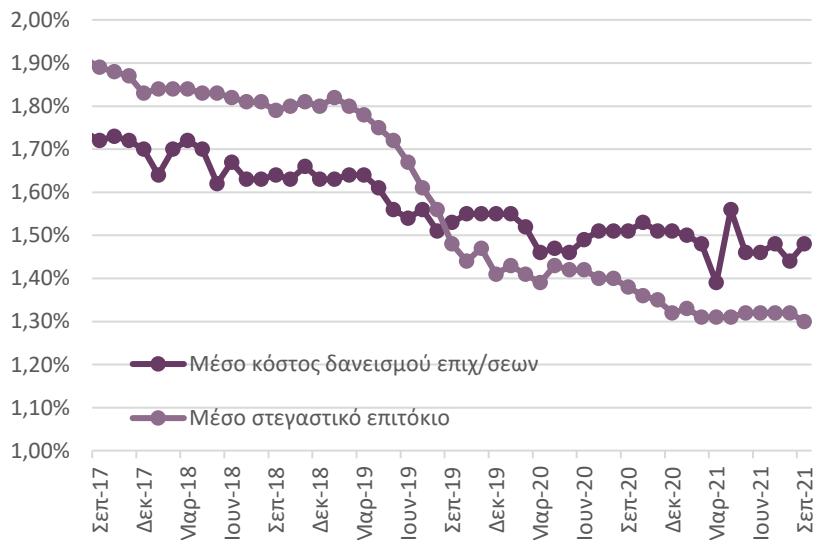
Πηγή: ΟΟΣΑ, μηνιαίος μέσος όρος τιμών κλεισίματος γενικών δεικτών, έως 10/2021

Χαμηλά παραμένει το κόστος χρηματοδότησης στην Ευρωζώνη. Αύξηση αποδόσεων των κρατικών ομολόγων.

Το κόστος δανεισμού στην Ευρωζώνη τον Σεπτέμβριο κινήθηκε ανοδικά για τις επιχειρήσεις, ενώ σημείωσε πτώση για τα στεγαστικά δάνεια

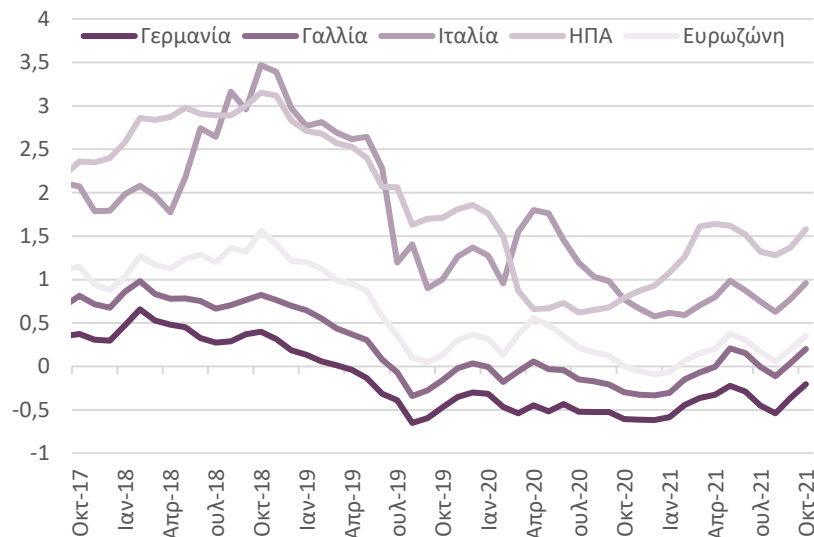
Ανοδικά κινούνται οι αποδόσεις των 10-ετών κρατικών ομολόγων σε Ευρώπη και ΗΠΑ τον Οκτώβριο

Τραπεζικά επιτόκια δανεισμού στην Ευρωζώνη

Πηγή: ΕΚΤ, έως 9/2021

Αποδόσεις 10-ετών κρατικών ομολόγων

Πηγή: ΟΟΣΑ και ΕΚΤ, έως 10/2021

- Η **καταναλωτική εμπιστοσύνη** εξακολουθεί να υποχωρεί για τρίτο μήνα σε σειρά τον Σεπτέμβριο, ενώ το **οικονομικό κλίμα** σημειώνει ήπια άνοδο τον Σεπτέμβριο στην Ευρώπη.
- Οι μεγάλες διεθνείς οικονομίες συνεχίζουν να ανακάμπτουν το τρίτο τρίμηνο του 2021.
- Το **διεθνές εμπόριο** σημειώνει μικρή άνοδο τον Αύγουστο, ελαφρώς χαμηλότερα από τα ιστορικά υψηλά επίπεδα.
- Σημαντική άνοδος στην τιμή του **πετρελαίου** τον Οκτώβριο σε πολυετή υψηλά, σημαντική κάμψη τιμών στα υπόλοιπα εμπορεύματα (πλην καυσίμων) και οριακή άνοδος στην τιμή του **χρυσού** τον Σεπτέμβριο.
- Σημαντική πτώση του **ευρώ** τον Οκτώβριο σε σχέση με το δολάριο.
- Το **κόστος κεφαλαίου** παραμένει χαμηλό για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά στην Ευρωζώνη. Άνοδο εξακολουθούν να σημειώνουν, ωστόσο, οι αποδόσεις των 10-ετών ομολόγων σε Ευρώπη και ΗΠΑ.
- Οι **κεφαλαιαγορές** παρουσίασαν μεικτές τάσεις τον Οκτώβριο, με άνοδο σε ΗΠΑ και πτώση σε Ευρώπη και Κίνα.

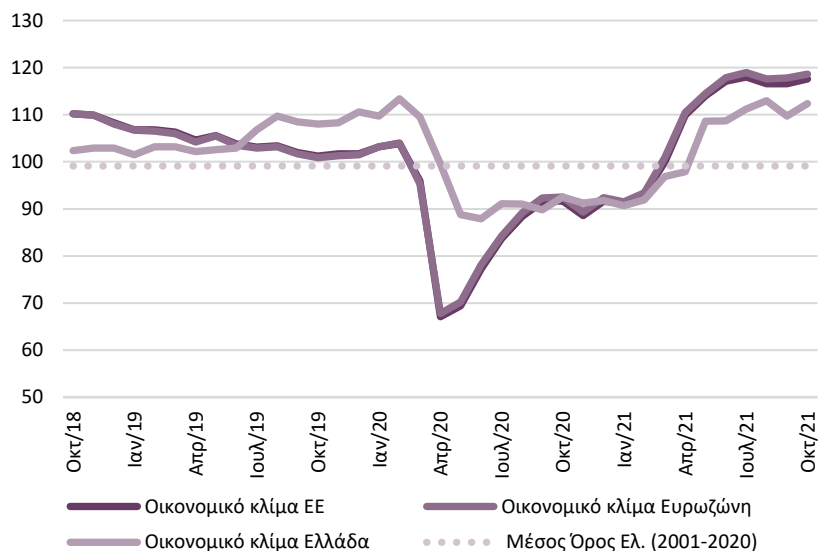
4. Οικονομικό κλίμα

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021

«Πιέσεις από πανδημία και πληθωρισμό, θετικές προοπτικές χρηματοδότησης»

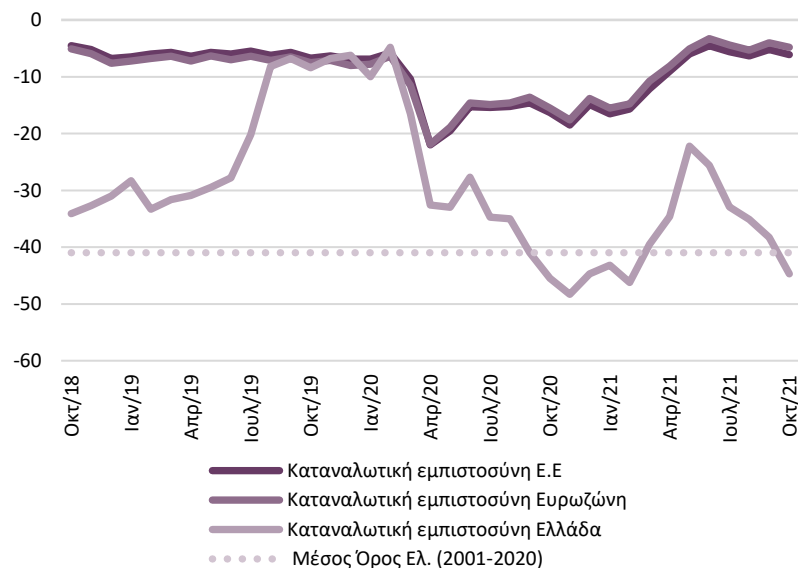
Βελτίωση οικονομικού κλίματος, αλλά με νέα κάμψη καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Έντονη βελτίωση των προσδοκιών σε Λιανικό εμπόριο, ηπιότερη σε Βιομηχανία και Υπηρεσίες και επιδείνωση σε Κατασκευές

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος ενισχύθηκε τον Οκτώβριο, στις 112,4 μονάδες, έναντι 109,7 μονάδων τον Σεπτέμβριο και 92,5 μονάδων πέρυσι.

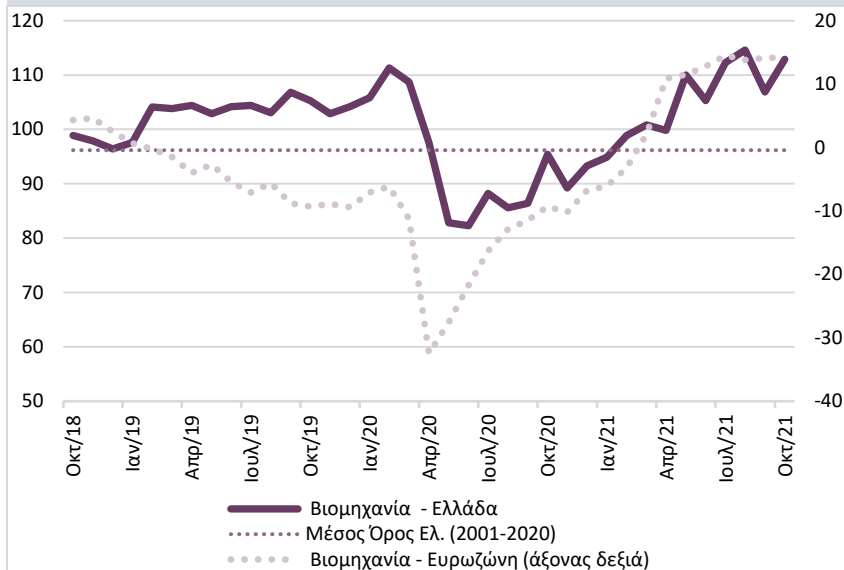
...με το δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης να υποχωρεί, για πέμπτο μήνα

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης υποχώρησε περαιτέρω τον Οκτώβριο και διαμορφώθηκε στις -44,7 μονάδες, από -38,3 τον προηγούμενο μήνα, ήπια υψηλότερα από την αντίστοιχη περυσινή επίδοσή του (-45,5 μονάδες).

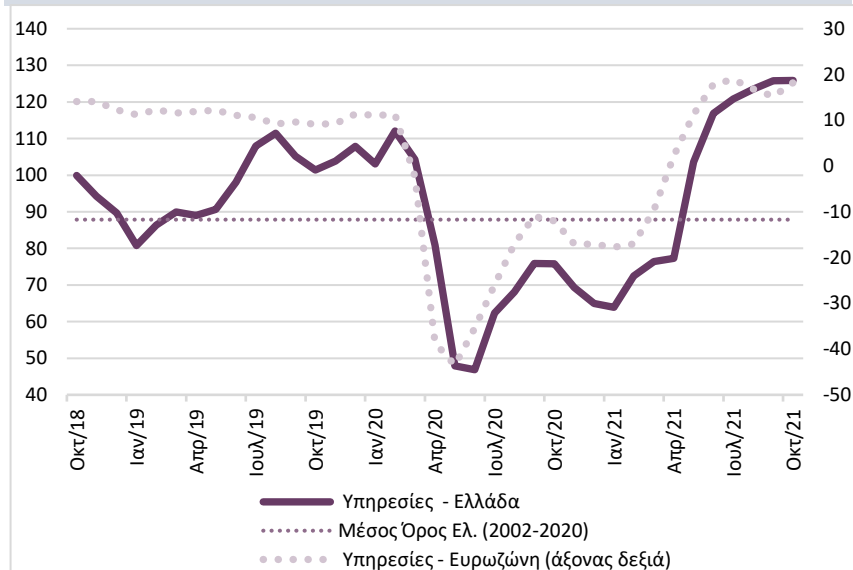
Περαιτέρω ενίσχυση επιχειρηματικών προσδοκιών σε Βιομηχανία, οριακή βελτίωση στις Υπηρεσίες

Βελτίωση στις προσδοκίες στη Βιομηχανία, από ενίσχυση εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και την τρέχουσα ζήτηση, καθώς και των προβλέψεων για την παραγωγή προσεχώς

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** ενισχύθηκε στις 112,9 (από 106,9 τον Σεπτέμβριο) μονάδες, επίπεδο πολύ μεγαλύτερο από το αντίστοιχο περυσινό (95,4 μον.).

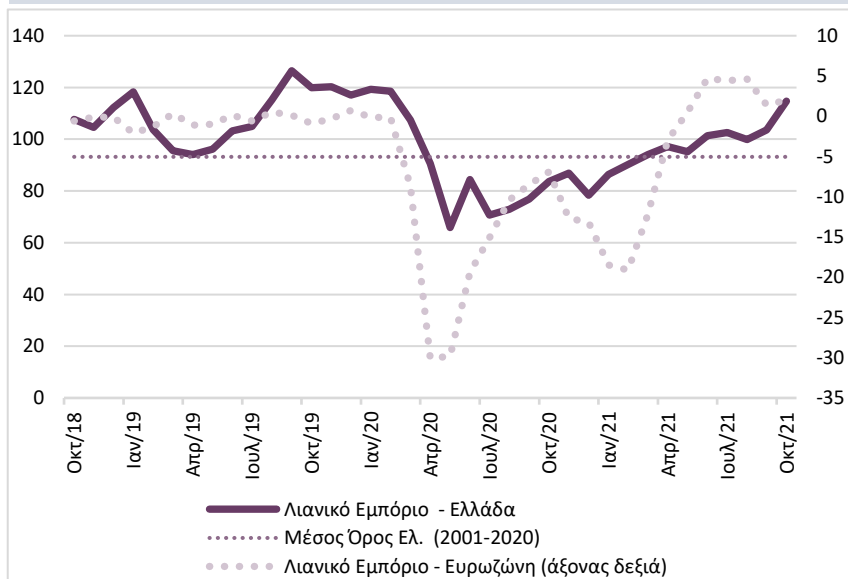
Οριακή ενίσχυση προσδοκιών στις Υπηρεσίες, από μικρή αισιοδοξία για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης

Σχεδόν αμετάβλητος ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** τον Οκτώβριο, στις 125,9 μονάδες, από 125,8 τον Σεπτέμβριο.

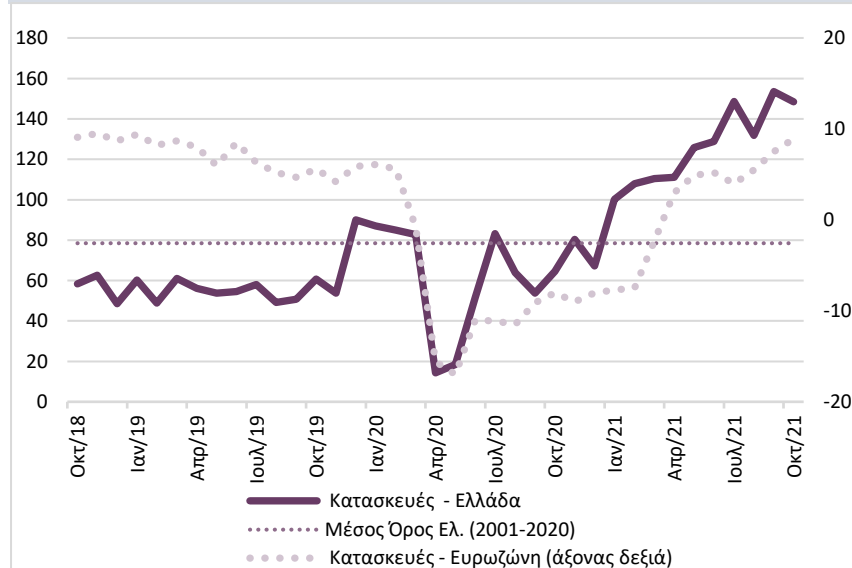
Σημαντική βελτίωση προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο, μικρή επιδείνωση στις κατασκευές

Αισθητή ενίσχυση προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο, από ικανοποίηση από τις τρέχουσες πωλήσεις

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** ενισχύθηκε σημαντικά τον Οκτώβριο και διαμορφώθηκε στις 114,7 (από 103,9 τον Σεπτέμβριο) μονάδες.

Μικρή επιδείνωση των προσδοκιών, προερχόμενη τόσο από τα Δημόσια Έργα όσο και από τις Ιδιωτικές Κατασκευές

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Κατασκευές** παρουσίασε μικρή επιδείνωση τον Οκτώβριο, στις 148,5 μονάδες (από 153,5 μον. τον Σεπτέμβριο), επίπεδο πολύ υψηλότερο του αντίστοιχου περυσινού (64,6 μονάδες)

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 10/2021

Υποχώρηση της αξιοποίησης του εργοστασιακού δυναμικού της βιομηχανίας, παραμένει ωστόσο πλησίον του μέγιστου τριετίας

Η αξιοποίηση του εργοστασιακού δυναμικού διαμορφώθηκε για 13ο μήνα υψηλότερα από το μακροχρόνιο μέσο όρο

Σημείωση: 100% χρησιμοποίηση του εργοστασιακού δυναμικού αντιστοιχεί στο σημείο εκείνο στο οποίο η βιομηχανία δεν μπορεί να αυξήσει περαιτέρω την παραγωγή αυξάνοντας την απασχόληση αλλά πρέπει να επεκτείνει την κεφαλαιουχική της υποδομή, π.χ. μηχανές, εγκαταστάσεις, κλπ.

Πηγή: IOBE, έως 10/2020

- Ο δείκτης **Οικονομικού Κλίματος** παρουσίασε βελτίωση τον **Οκτώβριο**, ενώ **παράλληλα** διαμορφώθηκε αισθητά υψηλότερα από το αντίστοιχο επίπεδο του προηγούμενου έτους (+19,9 μονάδες του δείκτη σε σχέση με τον Οκτώβριο 2020).
- Στις **επιχειρηματικές προσδοκίες**, σημειώθηκε ενίσχυση σε όλους τους κλάδους εκτός των Κατασκευών. Μεγαλύτερη βελτίωση στο Λιανικό εμπόριο.
- Η **καταναλωτική εμπιστοσύνη** παρουσίασε εκ νέου υποχώρηση τον Οκτώβριο, για πέμπτο μήνα, και διαμορφώθηκε ήπια υψηλότερα έναντι του επιπέδου της ένα έτος νωρίτερα (+0,8 μονάδες του δείκτη έναντι του Οκτωβρίου 2020).
- Υποχώρηση της αξιοποίησης του **εργοστασιακού δυναμικού της βιομηχανίας**, ωστόσο διατηρήθηκε πλησίον του μέγιστου επιπέδου της κατά την πρόσφατη τριετία.

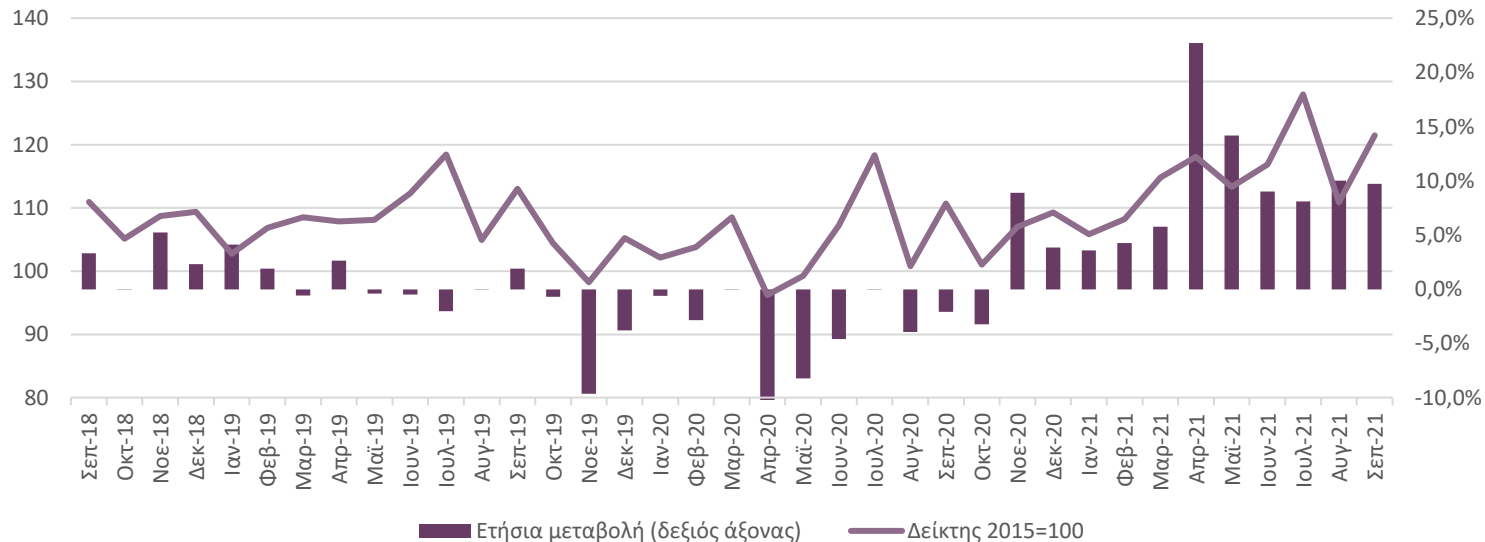
5. Βραχυχρόνιοι δείκτες δραστηριότητας

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021

*«Πιέσεις από πανδημία και πληθωρισμό, θετικές προοπτικές
χρηματοδότησης»*

Συνεχίζεται η σημαντική ενίσχυση της βιομηχανικής παραγωγής τον Σεπτέμβριο (+9,7%), αντί υποχώρησης 2,1% πριν ένα χρόνο

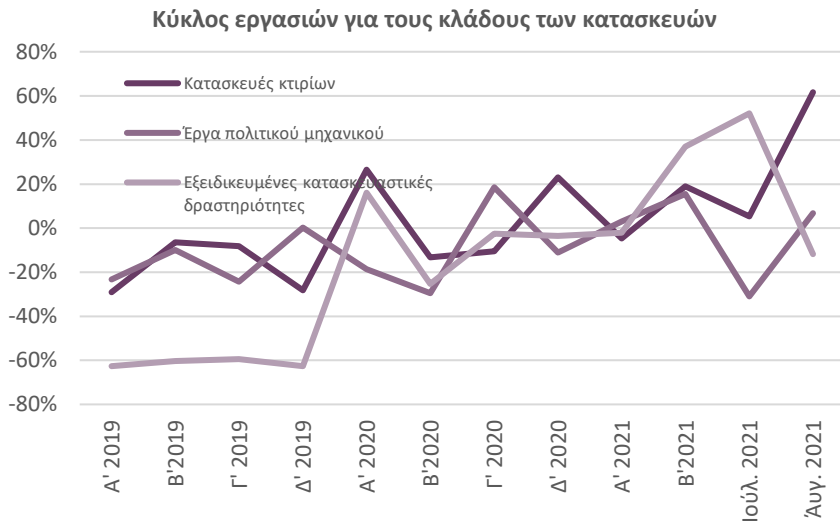
Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 9/2021

Ενίσχυση παραγωγής σε όλους τους βασικούς τομείς της βιομηχανίας, πλην Παροχής Νερού, όπου ήταν αμετάβλητη. Ισχυρή άνοδος στη Μεταποίηση (+11,5%), ηπιότερη στην Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος (+5,8%) και τα Ορυχεία-Λατομεία (+2,1%). Σε κλάδους υψηλής σημασίας για την οικονομία, σημειώθηκε αύξηση στα Φάρμακα (12,6%, σε συνέχεια του +12,3% πριν ένα χρόνο) και στα Τρόφιμα (+7,5%, έναντι -4,7%). Αντιθέτως, τα Βασικά Μέταλλα υποχώρησαν κατά 3,4% (από +2,1% πέρυσι).

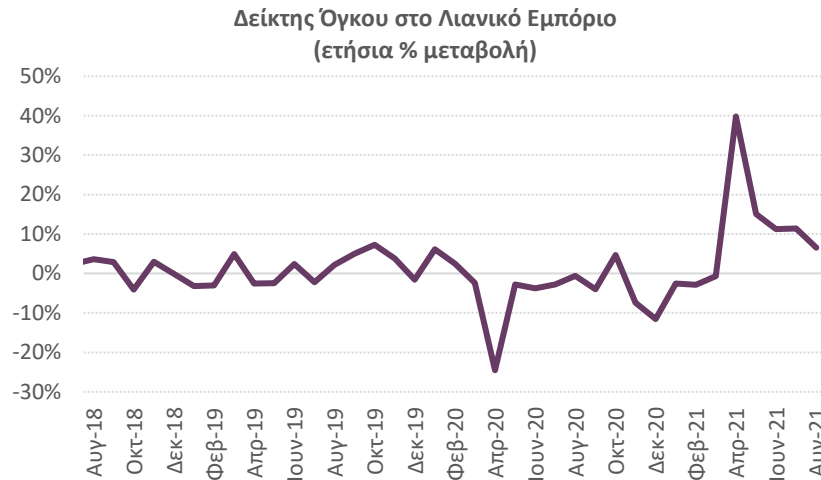
Ενίσχυση κύκλου εργασιών στις Κατασκευές τον Αύγουστο κατά 26,6%, που υπεραντισταθμίζει την περυσινή πτώση (-6,1%)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 11/21

Ισχυρή βελτίωση στις Κατασκευές Κτηρίων (+61,6%), ηπιότερη στα Έργα Πολιτικού Μηχανικού (+6,7%). Αναστρέφεται η τάση στα έργα Πολιτικού Μηχανικού (-11,8%)

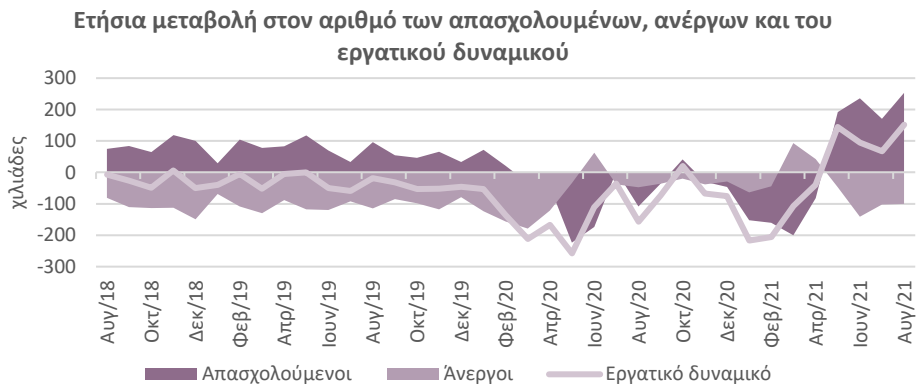
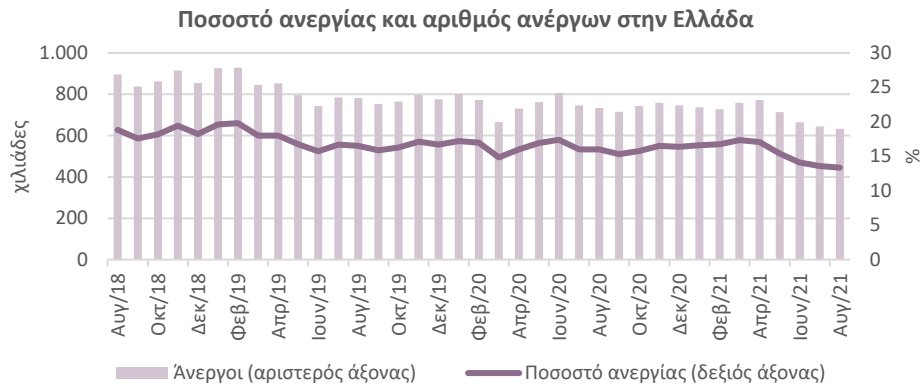
Ηπιότερη αύξηση όγκου πωλήσεων στο Λιανικό Εμπόριο τον Αύγουστο κατά 6,6% αντί -0,6% πέρυσι

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 11/21

Μείωση στα Πολυκαταστήματα (-4,9%). Έντονη ενίσχυση στα Φαρμακευτικά (17,1%), στην Ένδυση-Υπόδηση (23,3%), στα Έπιπλα – Ηλεκτρικά Είδη (11,2%) και στα Βιβλία Χαρτικά (9,2%).

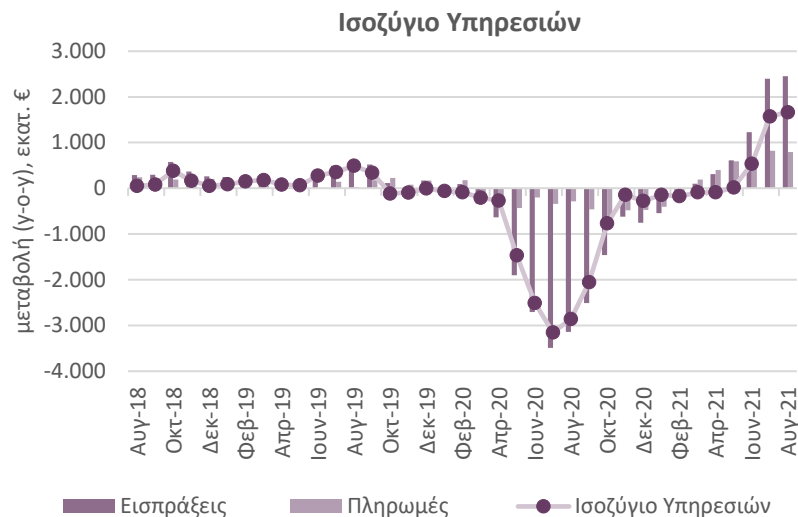
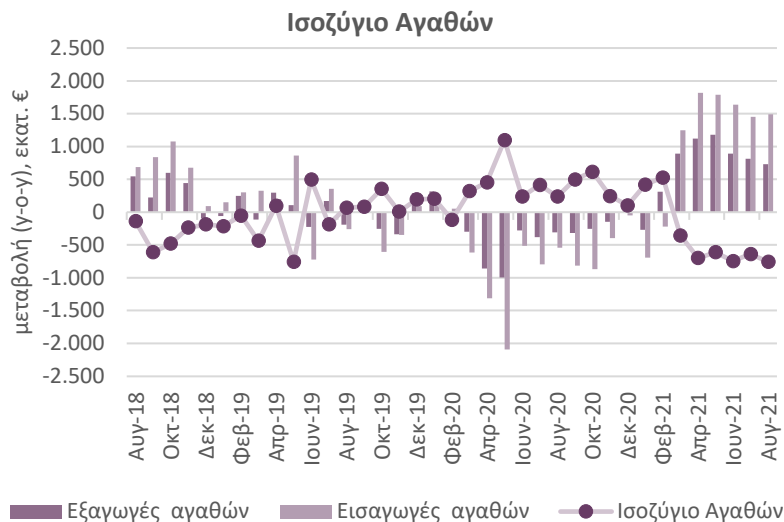
Στα επίπεδα του Οκτωβρίου 2010 το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας τον Αύγουστο του 2021

- Το μη εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας περιορίστηκε τον Αύγουστο του 2021 στο 13,4% από το 16,0% τον ίδιο μήνα του 2020.
- Ο αριθμός των ανέργων περιορίστηκε κατά 100,8 χιλ. άτομα, στους 632,5 χιλ. (-13,7%).
- Η μείωση του ποσοστού ανεργίας προήλθε από την ισχυρή άνοδο της απασχόλησης (+252,5 χιλ. άτομα), που περιόρισε σημαντικά το μη ενεργό πληθυσμό (-182,6 χιλ. άτομα).
- Συγκριτικά με τον Ιούλιο του 2021 το ποσοστό ανεργίας παρουσιάζει μείωση κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες και ο αριθμός των ανέργων κατά 10,9 χιλ.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 8/2021

Αύξηση ελλείμματος στο ισοζύγιο αγαθών και περαιτέρω αύξηση στο πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών τον Αύγουστο

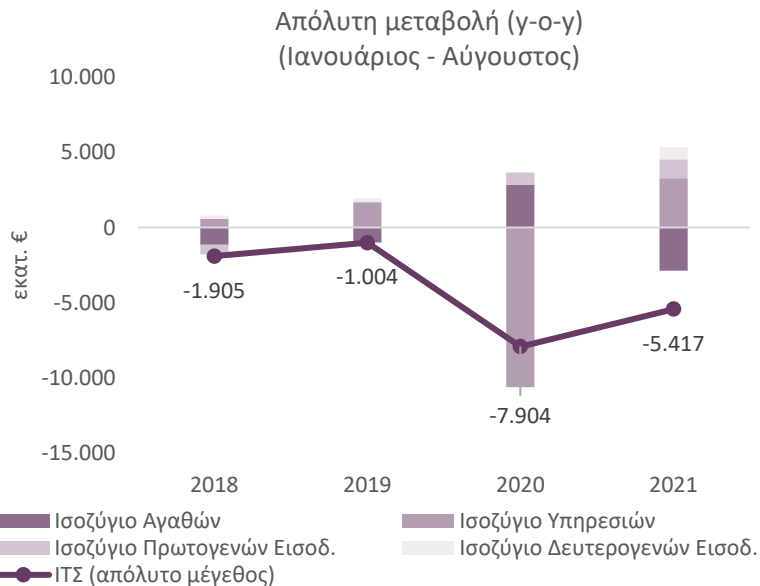

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 08/2021

Ελλειμματικό το ισοζύγιο αγαθών τον Αύγουστο, στα €2,4 δισεκ., με διπλάσια αύξηση εισαγωγών (+€1,5 δισεκ.), έναντι των εξαγωγών (+€731 εκατ.), ενώ περίπου το 40% των αυξημένων εξαγωγών και εισαγωγών προέρχεται από τα καύσιμα.

Το ισοζύγιο υπηρεσιών συνέχισε τον Αύγουστο τη βελτίωση του Ιουλίου, με πλεόνασμα €3,3 δισεκ., διπλάσιο σε σύγκριση με το 2020 και στα ¾ του επιπέδου του 2019. Οι εισπράξεις αυξήθηκαν κατά €2,5 δισεκ. έναντι €790 εκατ. των πληρωμών, ενώ ειδικά οι τουριστικές εισπράξεις ενισχύθηκαν κατά €1,7 δισεκ., στα €3,1 δισεκ., στο 75% του επιπέδου του Αυγούστου του 2019.

Βελτίωση στα ισοζύγια υπηρεσιών, πρωτογενών και δευτερογενών εισοδημάτων, με μικρότερη σχετικά επιδείνωση στο ισοζύγιο αγαθών στο οκτάμηνο

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 08/2021

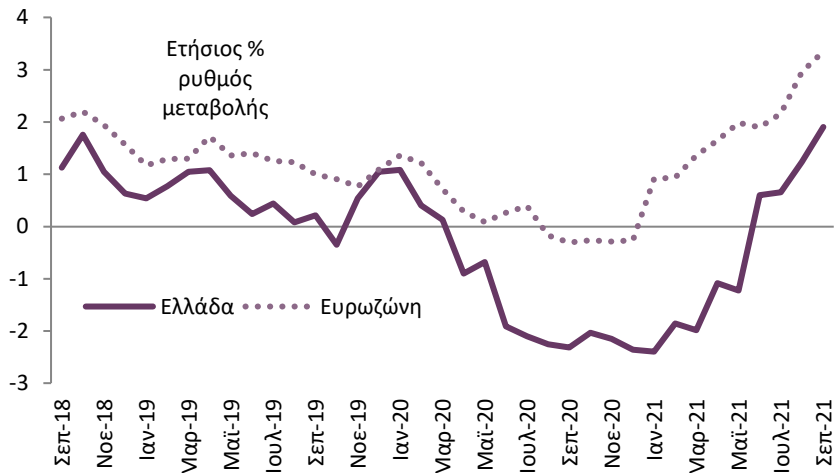
Αύγουστος 2021: Πλεονασματικό το ΙΤΣ, στα €1,4 δισεκ., με ώθηση από τις Υπηρεσίες και τα Δευτερογενή εισοδήματα (Κοινοτικοί πόροι).

Ιανουάριος – Αύγουστος 2021: Έλλειμμα στο ΙΤΣ €5,4 δισεκ., έναντι ελλείμματος €7,9 δισεκ. πριν ένα χρόνο

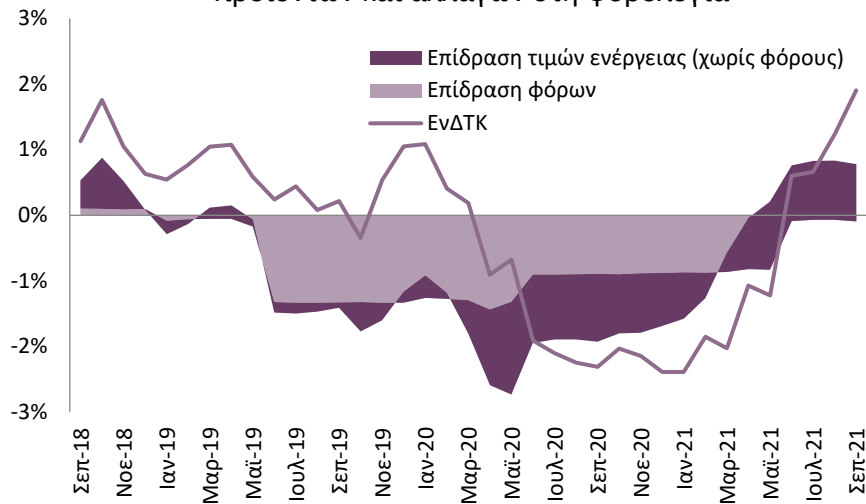
- Αύξηση ελλείμματος ισοζυγίου αγαθών κατά €2,8 δισεκ., με επέκταση εξαγωγών (+€5,7 δισεκ.) και εισαγωγών (+€8,5 δισεκ.). Μεγαλύτερη η αύξηση των εισαγωγών καυσίμων (+€2,5 δισεκ.), έναντι των εξαγωγών τους (+€2,1 δισεκ.).
- Το πλεόνασμα υπηρεσιών κατέγραψε σημαντική βελτίωση +€3,3 δισεκ. έναντι του 2020, με ενίσχυση εισπράξεων +€6,3 δισεκ. και πληρωμών +€3,0 δισεκ. Οι τουριστικές εισπράξεις αυξήθηκαν κατά €3,8 δισεκ., παραμένοντας όμως στο 50% των επιπέδων του 2019.
- Το πλεόνασμα στα πρωτογενή εισοδήματα βελτιώθηκε κατά €1,2 δισεκ., με αύξηση εισπράξεων και μείωση πληρωμών.
- Στο ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων καταγράφηκε βελτίωση €811 εκατ. λόγω εκταμίευσης της προκαταβολής στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility).

Εντονότερη η άνοδος των τιμών τον Σεπτέμβριο, σε υψηλότερα επίπεδα ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ)

ΕνΔΤΚ στην Ελλάδα και επίδραση τιμών ενεργειακών προϊόντων και αλλαγών στη φορολογία

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, έως 09/2021

Ελλάδα: Πληθωρισμός 1,9% τον Σεπτέμβριο, από 1,2% τον Αύγουστο. Αύξηση τιμών από ενίσχυση της θετικής επίδρασης της εγχώριας ζήτησης. Αρνητικός και ηπιότερος από πέρυσι ο ρυθμός μεταβολής του ΕνΔΤΚ στο διάστημα Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου (-0,5% από -0,9%).

– Κλιμάκωση πληθωρισμού τον Σεπτέμβριο από την ισχυρότερη θετική επίδραση της ζήτησης των νοικοκυριών. Αμετάβλητες οι αυξητικές πιέσεις των ενεργειακών αγαθών (+0,9%), όπως και η οριακά αρνητική επίδραση των έμμεσων φόρων (-0,1%).

Ευρωζώνη: Συνεχίστηκε η επιτάχυνση του πληθωρισμού τον Σεπτέμβριο, στο 3,4% από 3,0% τον προηγούμενο μήνα.

Σύνοψη – Βραχυχρόνιοι δείκτες δραστηριότητας

- Νέα σημαντική ενίσχυση **Βιομηχανικής Παραγωγής** τον Σεπτέμβριο (+9,7%), παρόμοια με εκείνη τον προηγούμενο μήνα.
- Σημαντική ενίσχυση κύκλου εργασιών στις **Κατασκευές** τον Αύγουστο κατά 26,6%, μετά την πτώση του Ιουλίου (-11,5%). Συνεχίζεται ηπιότερη η αύξηση του όγκου πωλήσεων στο **Λιανικό Εμπόριο** τον ίδιο μήνα (+6,6%, από +11,4%).
- Ισχυρή μείωση του **ποσοστού ανεργίας** και τον Αύγουστο, κατά 2,6 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με ένα χρόνο νωρίτερα, στο 13,6%. Προήλθε για ακόμα ένα μήνα από έντονη διεύρυνση της απασχόλησης.
- Στον **εξωτερικό τομέα**, πλεονασματικό το ΙΤΣ τον Αύγουστο, στα €1,4 δισεκ. με ώθηση από τις Υπηρεσίες και τα Δευτερογενή εισοδήματα λόγω εκταμίευσης της προκαταβολής του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility).
- Ελλειμματικό **ισοζύγιο αγαθών**, κατά €2,4 δισεκ., με διπλάσια αύξηση εισαγωγών έναντι εξαγωγών, ενώ οι εισαγωγές και εξαγωγές καυσίμων αντανακλούν σχεδόν το 40% της ανόδου σε κάθε κατηγορία, από την άνοδο των διεθνών τιμών.
- Σημαντική επέκταση του **πλεονάσματος υπηρεσιών**, στα €3,3 δισεκ. (+€1,6 δισεκ.), με μεγάλη αύξηση εισπράξεων κατά €2,5 δισεκ. εκ των οποίων τα €1,7 δισεκ. προήλθαν από τον τουρισμό.
- Συνεχίζεται η επιτάχυνση της **ανόδου των τιμών** τον Σεπτέμβριο, από ενίσχυση της θετικής επίδρασης της εγχώριας ζήτησης. Παραμένει ισχυρότερος ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη από ότι εγχωρίως.

6. Δημοσιονομικά

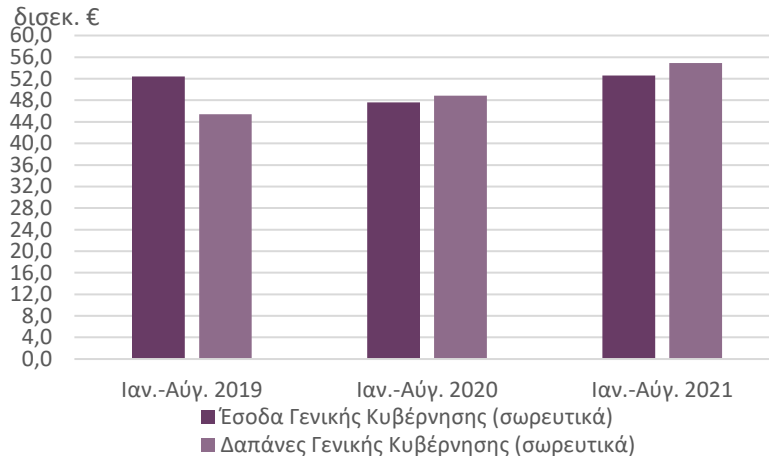
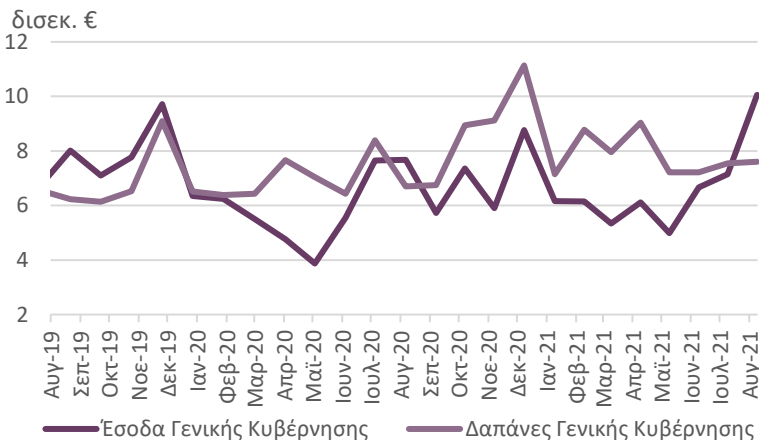
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021

«Πιέσεις από πανδημία και πληθωρισμό, θετικές προοπτικές χρηματοδότησης»

Ισχυρή αύξηση εσόδων τον Αύγουστο σε σχέση με πέρυσι, η μεγαλύτερη εντός πανδημίας. Ηπιότερη των εσόδων διεύρυνση

Υψηλότερα έσοδα τον Αύγουστο σε σχέση με ένα χρόνο νωρίτερα κατά 31,0% (από -6,6% ένα μήνα νωρίτερα). Σαφώς μικρότερη διεύρυνση δαπανών, μετά την περιτολή τους τον Ιούλιο (+13,5%, έναντι -10,1%).

Έσοδα – Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης*

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, έως 8/2021

* Σε ταμειακή και ενοποιημένη βάση. Η Γενική Κυβέρνηση περιλαμβάνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό, την Κεντρική Κυβέρνηση (ΔΕΚΟ, λοιπά νομικά πρόσωπα Δημοσίου, Νοσοκομεία), τους προϋπολογισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και των Ασφαλιστικών Ταμείων (ΟΚΑ)

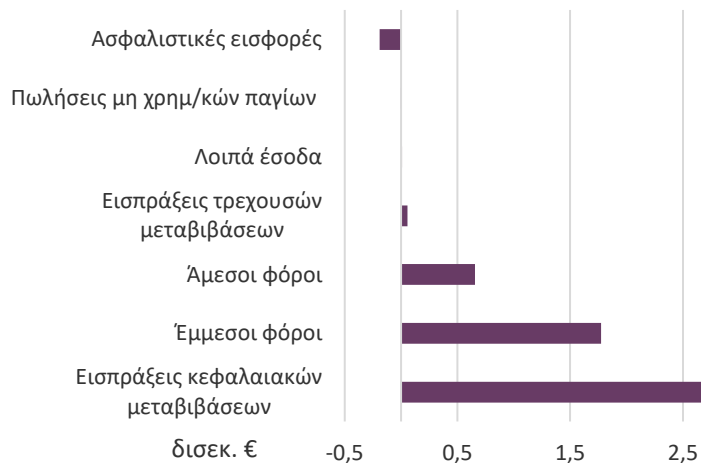
Υψηλότερα έσοδα τον Αύγουστο σε σχέση με πέρυσι κατά €2,38 δισεκ., κυρίως από περισσότερες κεφαλαιακές μεταβιβάσεις από την ΕΕ (+€2,19 δισεκ.), λόγω προκαταβολής του Ταμείου Ανάκαμψης, και από φόρους προστιθέμενης αξίας (+€248 εκατ.)
Αύξηση δαπανών (+€901,6 εκατ.), από υψηλότερες αγορές παγίων (+€582 εκατ.), για αμυντικά συστήματα, καθώς και μεγαλύτερες τρέχουσες μεταβιβάσεις, λόγω πανδημίας (-€243 εκατ.)

Στο οκτάμηνο τα έσοδα ήταν €4,99 δισεκ. περισσότερα (+10,5%) και οι δαπάνες διευρυμένες κατά €6,94 δισεκ. (+12,5%)

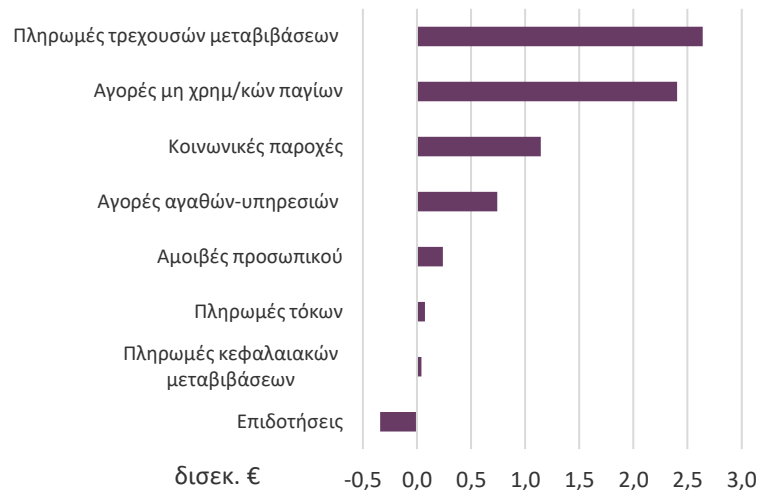
Μεγαλύτερο έλλειμμα στο οκτάμηνο από περισσότερες πληρωμές μεταβιβάσεων και αγορές παγίων, παρά τα αυξημένα έσοδα από την ΕΕ

Κατηγορίες δημοσίων εσόδων – δαπανών

Μεταβολές εσόδων (Ιαν.- Αύγ. '21-'20)

Μεταβολές δαπανών (Ιαν.- Αύγ. '21-'20)

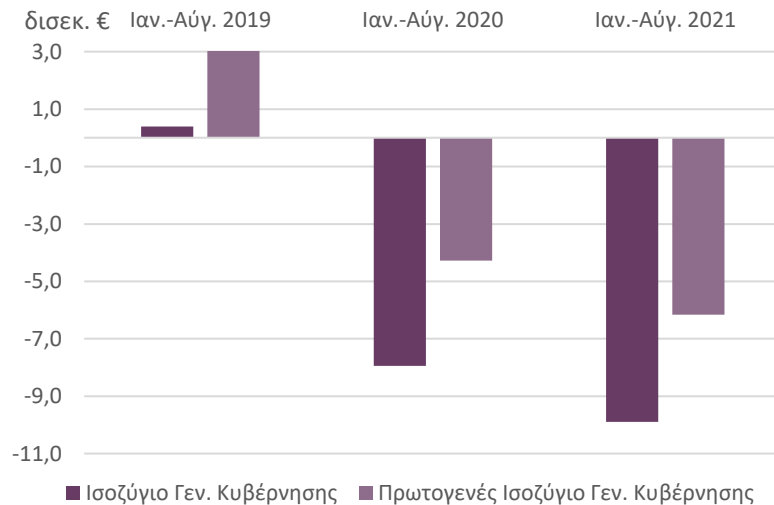
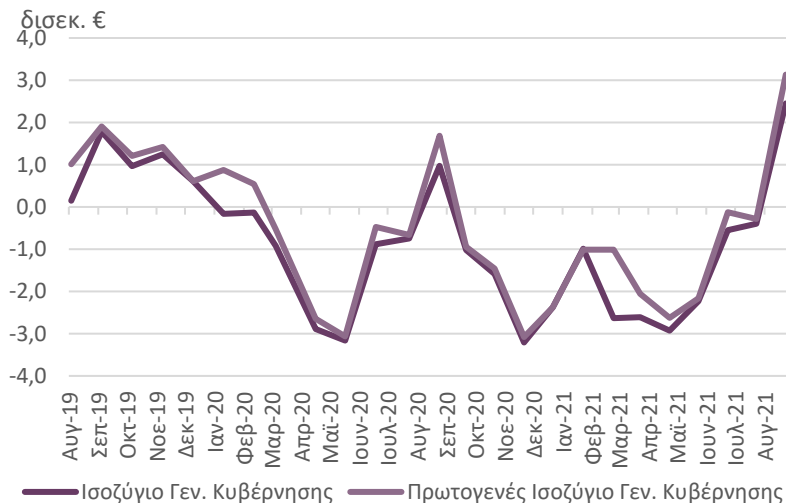
Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, έως 8/2021

Αύξηση δημοσίων εσόδων στο οκτάμηνο Ιανουαρίου-Αυγούστου φέτος κατά €4,99 δισεκ., πρωτίστως από υψηλότερες εισπράξεις μεταβιβάσεων από την ΕΕ (+€2,68 δισεκ.) και έμμεσων φόρων (+€1,77 δισεκ.)

Διεύρυνση δημοσίων δαπανών κατά €6,94 δισεκ. από υψηλότερες τρέχουσες μεταβιβάσεις (+€2,64 δισεκ.), αγορές παγίων, που αφορούν σε αμυντικές δαπάνες (+€2,41 δισεκ.) και κοινωνικές παροχές (+€1,15 δισεκ.)

Το μεγαλύτερο πλεόνασμα πρωτογενούς δημοσ. ισοζυγίου τον Αύγουστο στη διάρκεια της πανδημίας, από αύξηση εσόδων

Ισοζύγιο-Πρωτογενές ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης*

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, έως 8/2021

* Σε ταμειακή και ενοποιημένη βάση. Το Ισοζύγιο Γεν. Κυβέρνησης προκύπτει από τη διαφορά εσόδων-δαπανών της. Το Πρωτογενές Ισοζύγιο Γεν. Κυβέρνησης προκύπτει αφαιρώντας τις πληρωμές τόκων από το ισοζύγιό της.

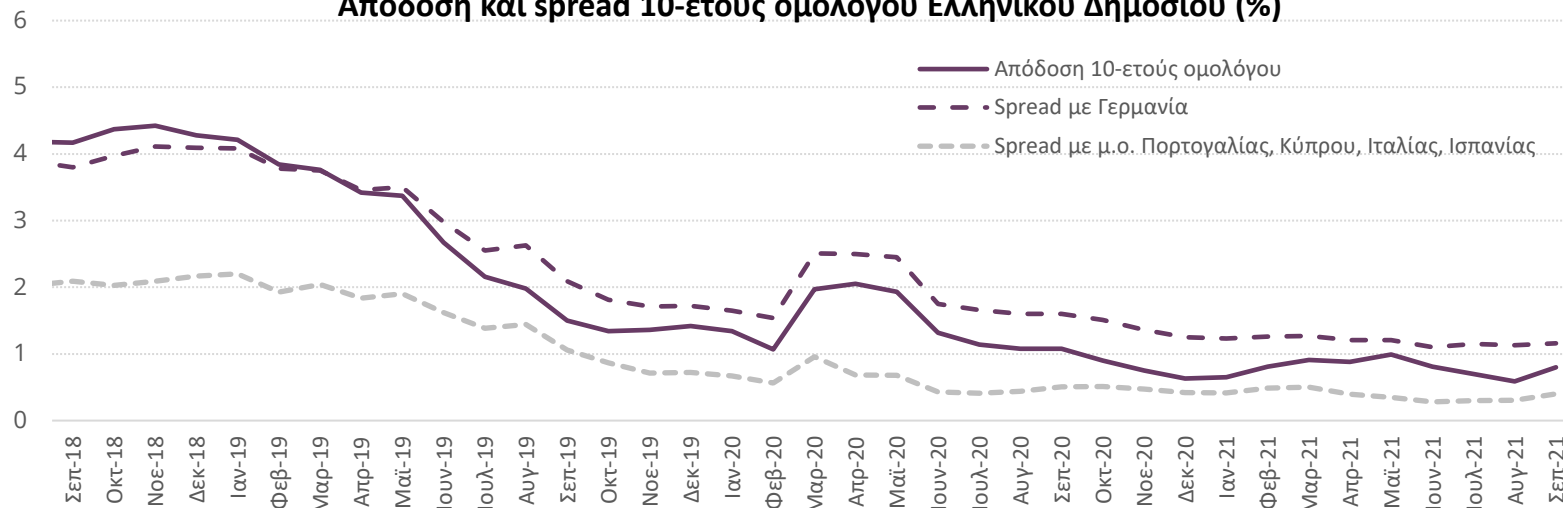
Πλεονασματικό πρωτογενές δημοσιονομικό ισοζύγιο τον Αύγουστο (€3,13 δισεκ.) έναντι πλεονάσματος €1,68 δισεκ. πριν ένα χρόνο. Προήλθε από διεύρυνση των εσόδων, παρά την άνοδο των δαπανών που ήταν μικρότερη.

Βελτίωση Ισοζυγίου Γενικής Κυβέρνησης σε σχέση με πριν ένα έτος κατά €1,48 δισεκ., σε πλεόνασμα €2,45 δισεκ.

Στο οκτάμηνο, πρωτογενές έλλειμμα €6,16 δισεκ., έναντι πρωτογενούς ελλείμματος €4,28 δισεκ. πριν ένα χρόνο

Η μέση απόδοση των ελληνικών ομολόγων σημείωσε μικρή άνοδο τον Σεπτέμβριο...

Απόδοση και spread 10-ετούς ομολόγου Ελληνικού Δημοσίου (%)

... σε **0,8%** για το **10-ετές ομόλογο** μετά το ιστορικό χαμηλό επίπεδο κάτω από 0,6 τον Αύγουστο, με το **spread** έναντι του αντίστοιχου γερμανικού να διευρύνεται οριακά, στις 116 μ.β.

Πηγή: ΕΚΤ, έως 9/2021

Σύνοψη – Δημόσια Οικονομικά

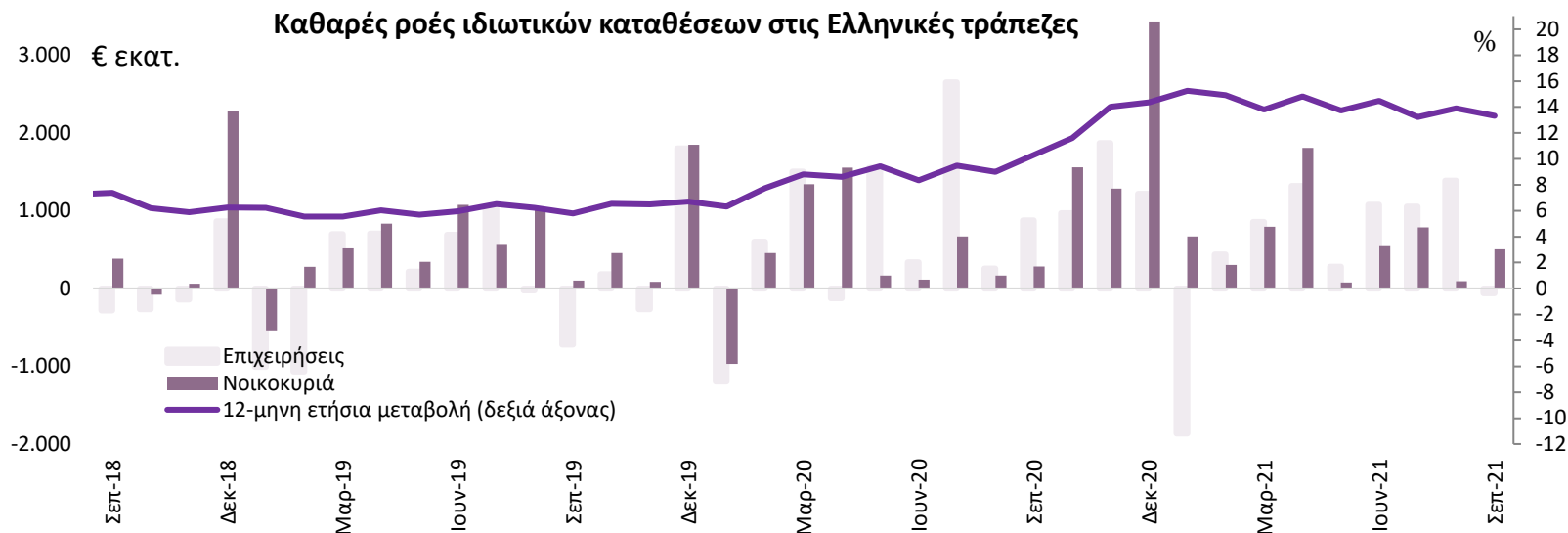
- **Σημαντική βελτίωση δημόσιων οικονομικών** τον Αύγουστο σε σχέση με πριν ένα χρόνο, **από έντονη διεύρυνση εσόδων** (+31,0%), κυρίως από περισσότερες κεφαλαιακές μεταβιβάσεις και έσοδα ΦΠΑ. **Μικρότερη άνοδος δαπανών** (+13,5%), κυρίως από υψηλότερες αγορές παγίων, για αμυντικά συστήματα, καθώς και μεγαλύτερες τρέχουσες μεταβιβάσεις, λόγω πανδημίας.
- Στο οκτάμηνο Ιανουαρίου-Αυγούστου τα **έσοδα** ήταν €4,99 δισεκ. περισσότερα (+10,5%), πρωτίστως από υψηλότερες εισπράξεις μεταβιβάσεων από την ΕΕ (+€2,68 δισεκ.) και έμμεσων φόρων (+€1,77 δισεκ.) €2,67 δισεκ.
- **Διεύρυνση δαπανών** κατά €6,94 δισεκ. (+12,5%) από υψηλότερες τρέχουσες μεταβιβάσεις (+€2,64 δισεκ.), αγορές παγίων, για αμυντικά συστήματα (+€2,41 δισεκ.) και κοινωνικές παροχές (+€1,15 δισεκ.)
- **Πρωτογενές έλλειμμα** Γενικής Κυβέρνησης στο οκτάμηνο Ιανουαρίου-Αύγουστου ύψους €6,16 δισεκ., έναντι πρωτογενούς ελλείμματος €4,28 δισεκ. πριν ένα χρόνο
- Η μέση **απόδοση των ελληνικών 10-ετών ομολόγων** σημείωσε μικρή άνοδο τον Σεπτέμβριο σε 0,8%, με το spread έναντι των αντίστοιχων Ευρωπαϊκών ομολόγων να διευρύνεται οριακά.

7. Τραπεζικά

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021

«Πιέσεις από πανδημία και πληθωρισμό, θετικές προοπτικές χρηματοδότησης»

Οι ιδιωτικές τραπεζικές καταθέσεις αυξήθηκαν κατά €443 εκατ. τον Σεπτέμβριο...

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 9/2021

**... με την ενίσχυση να προέρχεται αποκλειστικά από τις καταθέσεις νοικοκυριών.
Ο 12-μηνος ρυθμός αύξησης των ιδιωτικών καταθέσεων επιβραδύνθηκε ελαφρά, σε 13,3%.**

Οι Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις εκταμίευσαν €1,5 δισεκ. νέα δάνεια τακτής λήξης τον Σεπτέμβριο...

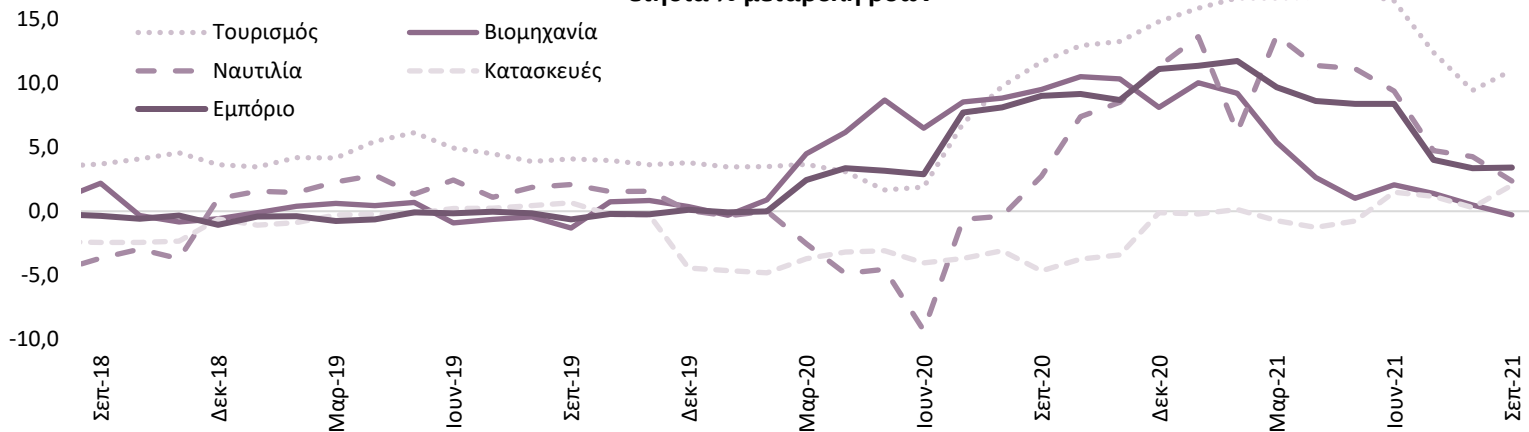

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 9/2021

... καταγράφοντας υψηλό έτος στις νέες πιστώσεις προς ΜΧΕ. Από τις αρχές του 2020, οι ΜΧΕ έλαβαν νέα δάνεια τακτής λήξης ύψους €23,3 δισεκ. Η καθαρή χρηματοδότηση των νοικοκυριών συρρικνώνεται, με €207 εκατ. νέα δάνεια τον Σεπτέμβριο.

Ο 12-μηνος ρυθμός μεταβολής καθαρών ροών επιβραδύνεται σε πολλούς κλάδους, πλην τουρισμού και κατασκευών...

Τραπεζική χρηματοδότηση προς τον εγχώριο επιχειρηματικό τομέα, σε ενδεικτικούς κλάδους, ετήσια % μεταβολή ροών*

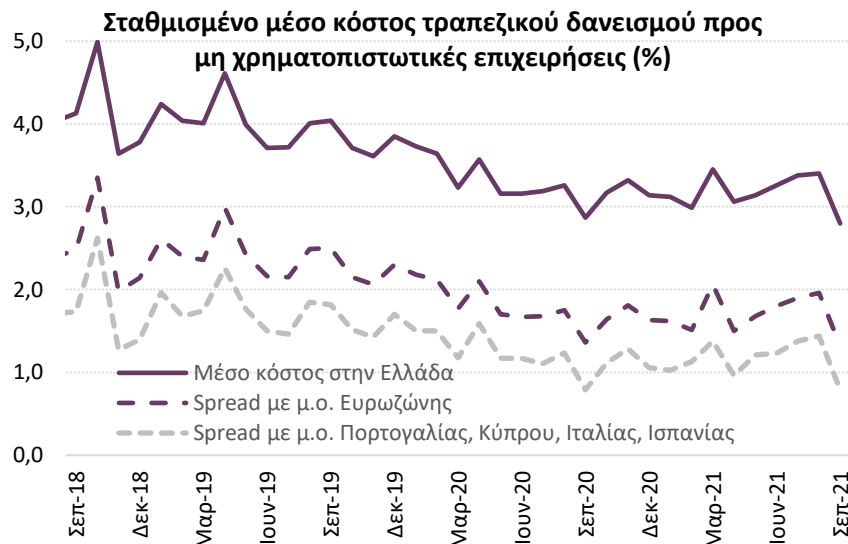
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 9/2021

* Οι ροές προκύπτουν από τις μεταβολές των υπολοίπων διορθωμένες για τις διαγραφές δανείων, απομειώσεις αξίας χρεογράφων, τις συναλλαγματικές διαφορές και τις αναταξινομήσεις/μεταβιβάσεις δανείων.

... με τον ρυθμό να καταγράφεται αρνητικός σε επιχειρήσεις στον κλάδο της βιομηχανίας, για πρώτη φορά μετά από 18 μήνες.

Τα μέσα επιτόκια νέου δανεισμού μειώθηκαν αισθητά προς τις επιχειρήσεις τον Σεπτέμβριο

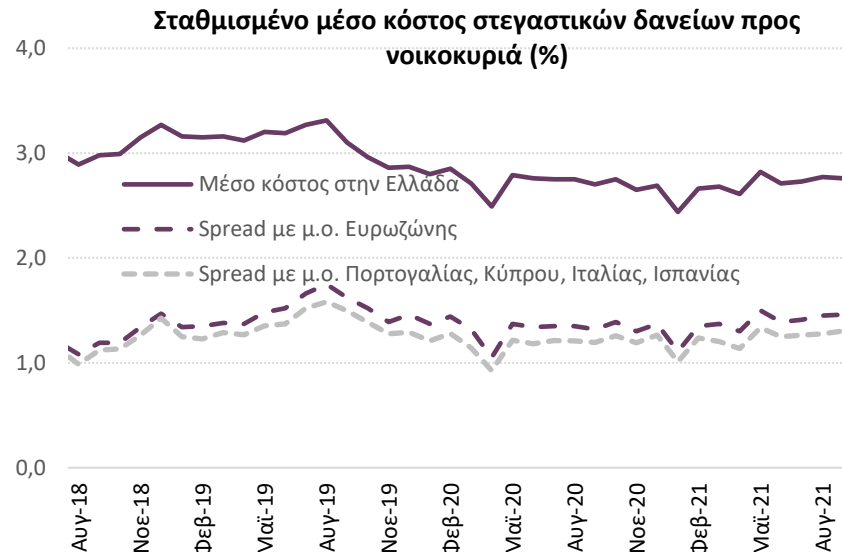
Το κόστος νέου δανεισμού των ελληνικών επιχειρήσεων μειώθηκε στο διαχρονικά χαμηλό 2,8%, με αποτέλεσμα να μειωθεί η απόκλιση από τον μ.ό. της ΕΕ κατά 64 μ.β.

Πηγή: ΕΚΤ, έως 9/2021

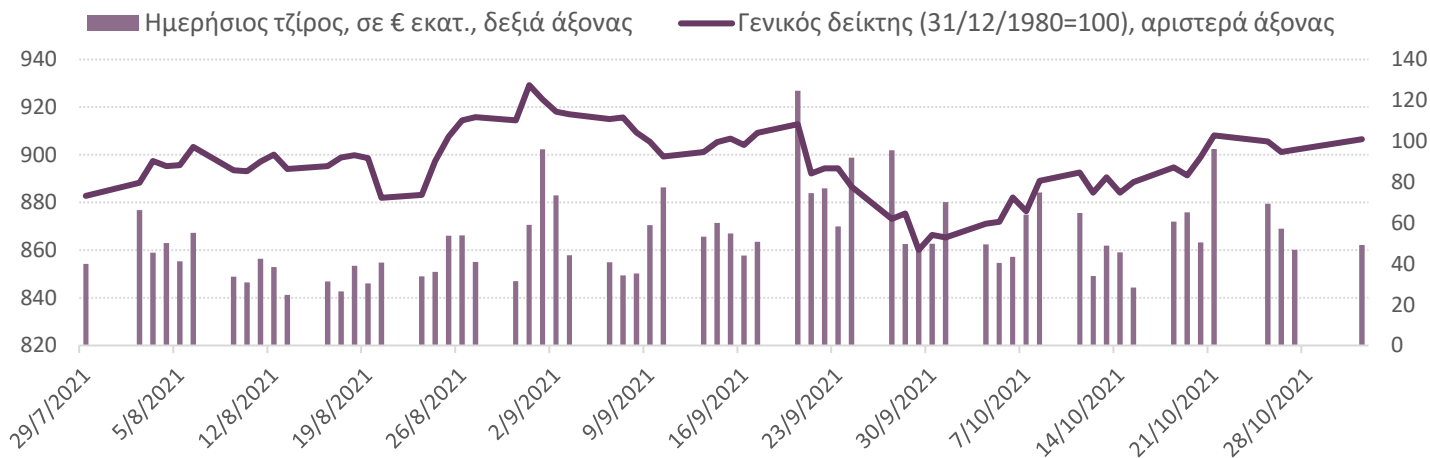
Το κόστος νέου δανεισμού συνεχίζει να αποκλίνει από τον μ.ό. του «νότου» της Ευρωζώνης, κατά περίπου 79 μ.β. για τις επιχειρήσεις και 130 μ.β. για τα νοικοκυριά

Το επιτόκιο νέων στεγαστικών δανείων προς τα νοικοκυριά παρέμεινε αμετάβλητο, στο 2,8%, με αποτέλεσμα να μην μεταβληθεί και η απόκλιση από τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ

Οι τιμές των μετοχών κατέγραψαν άνοδο τον Οκτώβριο κατά 4,1%

Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών

Πηγή: Capital.gr, έως 10/2021

Ο μέσος όγκος ημερησίων συναλλαγών κυμάνθηκε στα €56,1 εκατ., μειωμένος κατά 11,3% σε σχέση με τον μέσο όγκο €63,3 εκατ. τον προηγούμενο μήνα.

Σύνοψη – Τραπεζικά

- Η ανοδική τάση στις **ιδιωτικές καταθέσεις** επιβραδύνθηκε τον Σεπτέμβριο, κυρίως από την πλευρά των επιχειρήσεων. Η σωρευτική άνοδος σε σχέση με το επίπεδό τους πριν την εξάπλωση της πανδημίας αγγίζει τα €31,7 δισεκ.
- Οι Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις (ΜΧΕ) εκταμίευσαν €1,5 δισεκ. νέα δάνεια τακτής λήξης τον Σεπτέμβριο, καταγράφοντας την υψηλότερη ροή από την αρχή του έτους. Από τις αρχές του 2020, οι ΜΧΕ έχουν λάβει σωρευτικά **νέα δάνεια τακτής λήξης** περί τα €23,3 δισεκ.
- Ο **12-μηνος ρυθμός πιστωτικής επέκτασης** επιβραδύνεται σε πολλούς κλάδους, πλην τουρισμού και κατασκευών. Η **καθαρή χρηματοδότηση των νοικοκυριών** συνέχισε να συρρικνώνεται.
- Τα **επιτόκια νέου δανεισμού** προς τις επιχειρήσεις σημείωσαν αισθητή πτώση τον Σεπτέμβριο, καταγράφοντας διαχρονικά χαμηλά μέσα επίπεδα στο 2,8%, μειώνοντας την απόσταση από το μέσο κόστος δανεισμού στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης. Το κόστος νέου δανεισμού των νοικοκυριών παρέμεινε αμετάβλητο.
- Η **χρηματιστηριακή αγορά** κατέγραψε άνοδο τον Οκτώβριο κατά 4,1%, με σχετικά χαμηλή συναλλακτική δραστηριότητα.

8. Ενέργεια, Υποδομές, Περιβάλλον

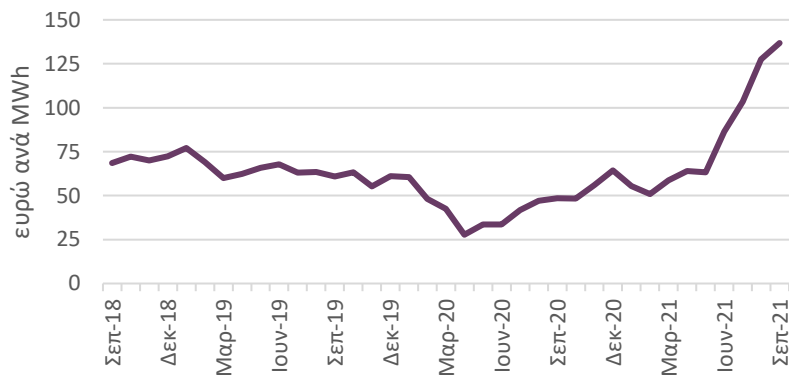
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021

*«Πιέσεις από πανδημία και πληθωρισμό, θετικές
προοπτικές χρηματοδότησης»*

Αύξηση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Μείωση τιμής δικαιωμάτων εκπομπών CO₂.

Το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρεμπορική αγορά τον Σεπτέμβριο αυξήθηκε κατά 182% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2020...

Μεσοσταθμική τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα

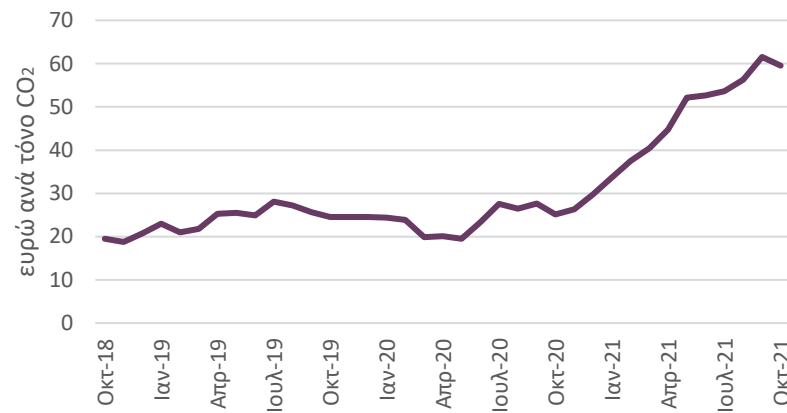

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 9/2021

Η μεσοσταθμική τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα (Οριακή Τιμή Συστήματος) διαμορφώθηκε τον Σεπτέμβριο στα 136,8 €/MWh, αυξημένη κατά 7,2% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

...ενώ η τιμή των δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ σημείωσε μικρή πτώση τον Οκτώβριο μετά από έντονα ανοδική πορεία (245%) τους προηγούμενους 11 μήνες

Μέση τιμή δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ (EUA units)

Πηγή: ΛΑΓΓΕ, έως 10/2021

Η μέση τιμή των δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ τον Οκτώβριο διαμορφώθηκε στα 59,52 €/tCO₂, μειωμένη κατά 3,3% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

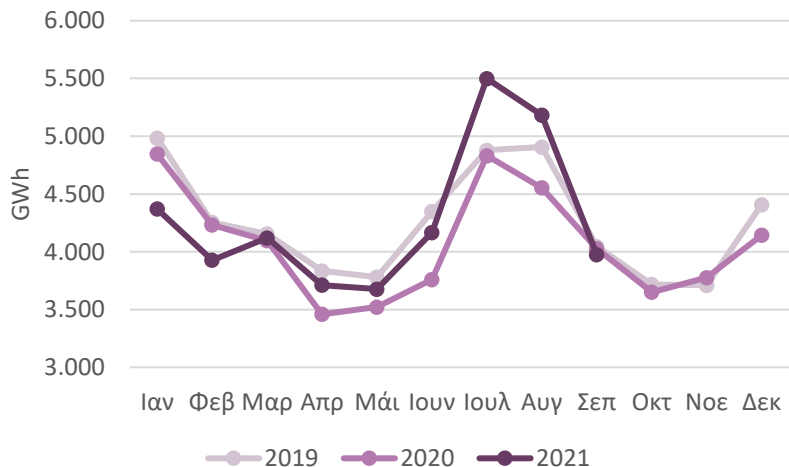
*Λόγω έλλειψης δεδομένων, η τιμή του Ιανουαρίου έχει υπολογιστεί ως γραμμική παρεμβολή των τιμών Δεκεμβρίου και Φεβρουαρίου

Μικρή μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, διατηρούν οι επενδύσεις σε ΑΠΕ την δυναμική τους

Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα διαμορφώθηκε τον Σεπτέμβριο στις 3.975 GWh, μειωμένη κατά 1,3% συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους

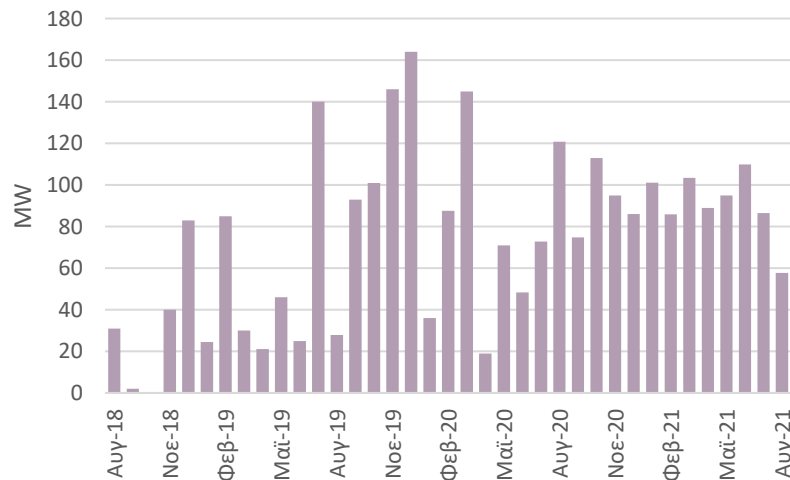
Η εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ για ηλεκτροπαραγωγή αυξήθηκε τον Αύγουστο κατά 58 MW

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 9/2021

Νέα εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ

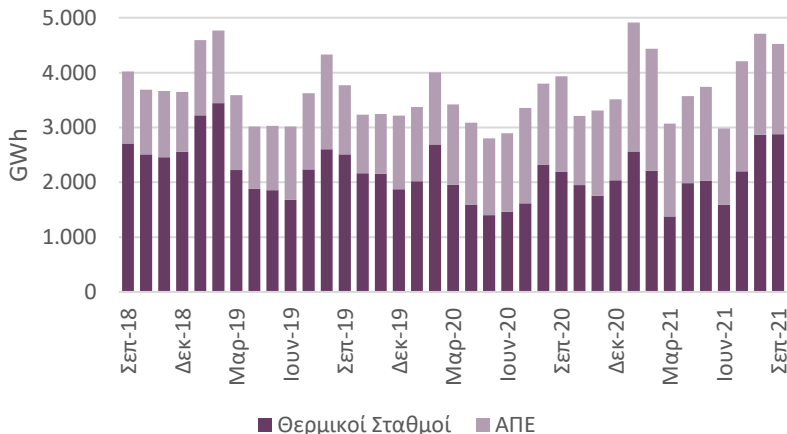
*Δεν συμπεριλαμβάνεται η ισχύς από υδροηλεκτρικούς σταθμούς.

Πηγή: ΔΑΠΕΕΠ, έως 8/2021

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικούς σταθμούς αυξήθηκε ενώ από ΑΠΕ μειώθηκε. Μειώθηκαν οι καθαρές εισαγωγές.

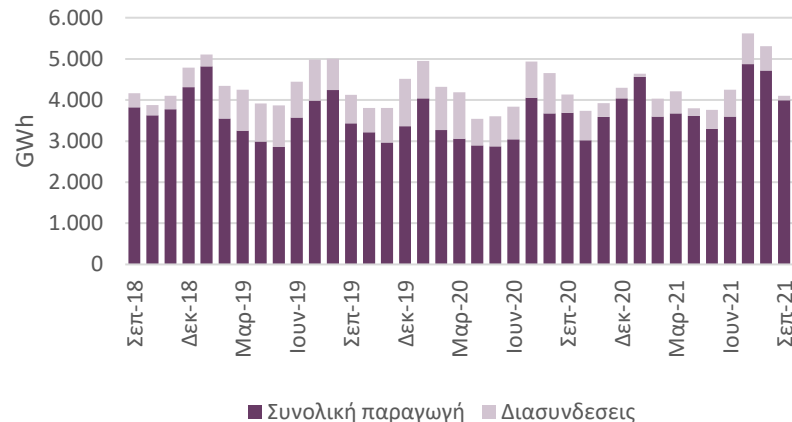
Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικούς σταθμούς στο διασυνδεδεμένο σύστημα τον Σεπτέμβριο αυξήθηκε κατά 20,6% και από ΑΠΕ μειώθηκε κατά 5,5% συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους

Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικούς σταθμούς και ΑΠΕ* στο διασυνδεδεμένο σύστημα

Η συνολική εγχώρια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας τον Σεπτέμβριο αυξήθηκε κατά 8,3% και οι καθαρές εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας μειώθηκαν κατά 75% συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους

Συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και ισοζύγιο διασυνδέσεων στο διασυνδεδεμένο σύστημα*

*Δεν συμπεριλαμβάνονται οι απώλειες συστήματος. Οι διασυνδέσεις αφορούν στις καθαρές εισαγωγές.

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 9/2021

*Συμπεριλαμβάνεται η ενέργεια από υδροηλεκτρικούς σταθμούς

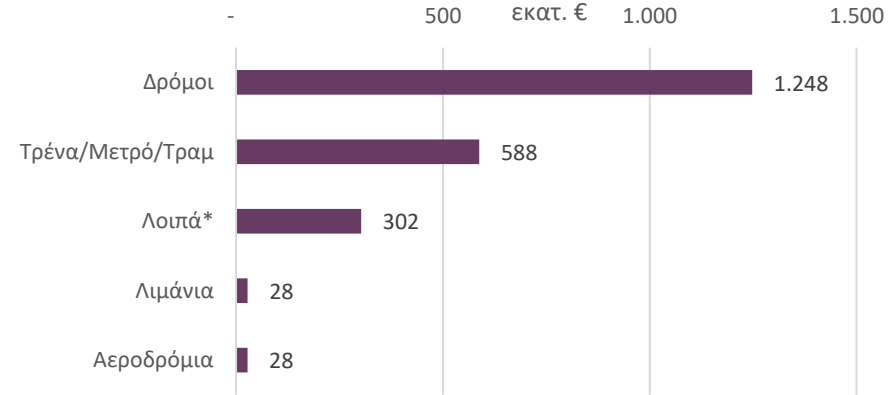
Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 9/2021

Τα εγκεκριμένα έργα του Ταμείου Ανάκαμψης οδηγούν την αύξηση στις προσκλήσεις έργων. Μείωση στις προσκλήσεις για τη διαχείριση αποβλήτων.

Τρέχουσες προσκλήσεις έργων*

Υποδομές - Ανοιχτές προσκλήσεις

*Αφορά σε προσκλήσεις έργων μέσω ΕΣΠΑ 2014-2020, ΣΔΙΤ και σχέδια επενδύσεων στο πλαίσιο παραχωρήσεων ΤΑΙΠΕΔ έως 10/2021. Περιλαμβάνει και τα έργα του Ταμείου Ανάκαμψης που έχουν ανακοινωθεί ως τον Οκτώβριο του 2021.

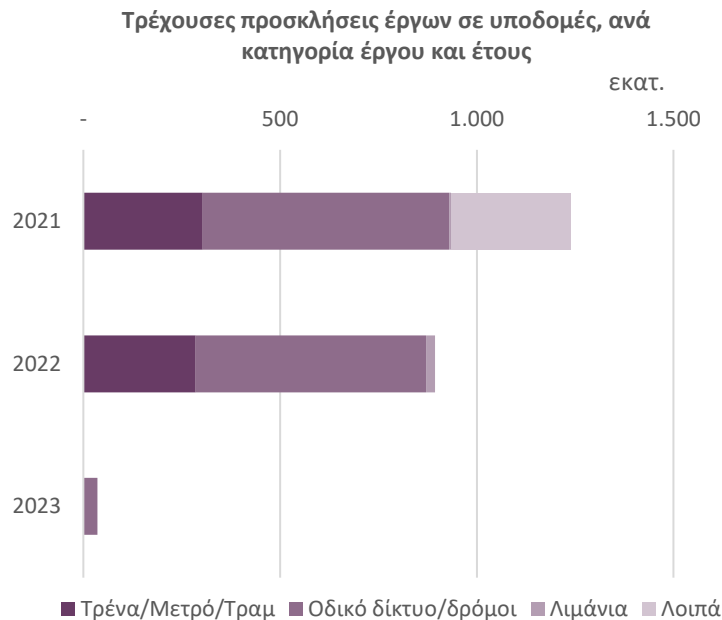
Κάθε μια από τις κατηγορίες περιλαμβάνει τα εξής έργα:

- Υποδομές: Οδικά δίκτυα-δρόμοι, μέσα σταθερής τροχιάς, λιμάνια, αεροδρόμια κλπ.
- Ενέργεια & Κλίμα: Βελτίωση ενεργειακής αποδοτικότητας κτιρίων, πρόληψη κινδύνων από πλημμύρες και πυρκαγιές, ενεργειακή διασύνδεση απομακρυσμένων περιοχών και λοιπά
- Υδάτινοι πόροι: Συλλογή και επεξεργασία υγρών αποβλήτων / αστικών λυμάτων, αποδοτική διαχείριση πόσιμου ύδατος, γενικότερες υποδομές διαχείρισης υδάτινων πόρων
- Στερεά Απόβλητα: Δημιουργία πράσινων σημείων, ανάπτυξη συστημάτων συλλογής βιοαερίου, αστικά απόβλητα, μονάδες κομποστοποίησης κλπ.

Πηγές: ΕΣΠΑ 2014-2020, ΣΔΙΤ, εγκεκριμένα έργα Ταμείου Ανάκαμψης έως 10/2021

*Στα Λοιπά συγκαταλέγονται έργα αναβάθμισης αστικού περιβάλλοντος, υποδομές άθλησης, έργα ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς κλπ.

Οι πρώτες προσκλήσεις του νέου ΕΣΠΑ, που αναμένονται σύντομα, θα αυξήσουν σημαντικά τον αριθμό των προς χρηματοδότηση δράσεων που σχετίζονται με το περιβάλλον και το κλίμα στην Ελλάδα

* Περιλαμβάνονται εγκεκριμένα έργα του Ταμείου Ανάκαμψης
Πηγές: ΕΣΠΑ 2014-2020, ΣΔΙΤ, ΤΑΙΠΕΔ έως 10/2021

• Σε εξέλιξη η εφαρμογή καίριων εθνικών στρατηγικών:

- Εθνική στρατηγική για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Περιλαμβάνει τον σχεδιασμό και υλοποίηση πιλοτικών έργων (π.χ. αντιπλημμυρικά, προστασία παράκτιων ζωνών) σε περιφερειακές ενότητες της Ελλάδας.
- Εθνική στρατηγική για την κυκλική οικονομία. Σε εξέλιξη η ανανέωση του θεσμικού πλαισίου που σχετίζεται με τη διαχείριση αποβλήτων και τον αποχαρακτηρισμό τους.
- Εθνική στρατηγική για τη βιοποικιλότητα. Προσκλήσεις δράσεων για την προστασία περιοχών Natura 2000

• Νέο ΕΣΠΑ 2021-2027:

- Τομεακά και Περιφερειακά προγράμματα προς έγκριση από την ΕΕ.
- Οι πρώτες προσκλήσεις για το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027 αναμένονται στο τέλος του 2021 ή στις αρχές του 2022 και θα αφορούν δράσεις €3,9 δισεκ.
- Θεματική εστίαση στον ψηφιακό μετασχηματισμό και την πράσινη μετάβαση των επιχειρήσεων

- Στην **αγορά ηλεκτρικής ενέργειας** τον Σεπτέμβριο, η κατανάλωση μειώθηκε κατά 1,3% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2020 ενώ, το **κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας** στη χονδρεμπορική αγορά σημείωσε αύξηση σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, κατά 182% σε ετήσια βάση.
- Η **εγκατεστημένη ισχύς των ΑΠΕ** τον Αύγουστο συνέχισε την ανοδική πορεία της, η **παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ** τον Σεπτέμβριο μειώθηκε κατά 5,5% συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του 2020 ενώ, οι συνολικές καθαρές εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας μειώθηκαν κατά 75% σε ετήσια βάση.
- Η **μέση τιμή δικαιωμάτων εκπομπών CO₂** σημείωσε τον Σεπτέμβριο μικρή πτώση κατά 3,3% για πρώτη φορά μετά τη σταθερά ανοδική πορεία των προηγούμενων 11 μηνών.
- Στα **δημόσια έργα**, αναμένεται επιτάχυνση των ΣΔΙΤ στο τέλος του 2021.
- Πληθώρα νέων έργων από το **Ταμείο Ανάκαμψης** που αφορούν σε αντιπλημμυρικές δράσεις, στη μείωση των εκπομπών των δημόσιων μεταφορών και στη θωράκιση περιοχών από την κλιματική αλλαγή.